

وضعیت زبان فارسی در رویدادهای فرهنگی از تیر تا دی

فریبد شکوهی

۱. نخستین بانوی دکترای ادبیات فارسی در دانشگاه شیراز

زهرا ریاحی نخستین بانوی دانشجوی دکترا در رشته ادبیات فارسی از دانشگاه شیراز دانش آموخته شد. غلامرضا افراصیابی استاد راهنمای این دانشجو روز سه شنبه (۱/۴/۷۸) گفت: تصحیح و مقایسه تحلیلی، ادبی و زبانی ترجمه خطی قرآن موزه حضرت شاهچراغ(ع) با ترجمه‌های قرآنی تا قرن ششم عنوان رساله پایانی زهرا ریاحی بوده است. از ویژگی‌های این ترجمه که متعلق به سده پنجم و اوایل سده ششم است، نظریه‌بیان آن همراه با کلماتی است که منحصر به این ترجمه‌اند.

۲. اولین کارگاه بین‌المللی آموزش زبان فارسی در دانشگاه گیلان

اولین کارگاه بین‌المللی آموزش زبان فارسی با شرکت پنج نفر از استادان زبان فارسی دانشگاه‌های گرجستان، آمریکا و سوییس عصر روز سه شنبه (۱/۴/۷۸) در محل دانشکده تربیت بدنی دانشگاه گیلان گشایش یافت.

دکتر علیرضا نکوبی مدیر گروه ادبیات فارسی و دبیر آموزشی این کارگاه گفت: این کارگاه آموزشی با هدف تبادل اطلاعات اسانید زبان فارسی دانشگاه‌های خارجی با شیوه تدریس و ارائه واحدهای درسی دانشگاه‌های ایران برگزار شده است و در آن در زمینه شیوه‌های داستان‌نویسی پس از مشروطیت در ایران و ادبیات معاصر زبان فارسی بحث و بررسی می‌شود.

۳. بررسی همکاری‌های فرهنگی جمهوری اسلامی ایران و کرواسی

مدیرکل اروپای مرکزی و شمالی وزارت امور خارجه جمهوری اسلامی ایران روز جمعه (۴/۴/۷۸) با وزیر فرهنگ کرواسی در زاگرب دیدار و گفت و گو کرد و همکاری‌های فرهنگی جمهوری اسلامی ایران و

کروآسی مورد بحث و بررسی قرار گرفتند و پیشنهاد شد که یک اثر ادبی کرواسی به زبان فارسی و نیز یک اثر ادبی فارسی به زبان کرواتی ترجمه شود.

۴. دیوان خوبی سمرقندی در ازبکستان منتشر شد

کتاب اوراق ناسوخته یا مجموعه اشعار خوبی سمرقندی با مساعدت سفارت جمهوری اسلامی ایران در ازبکستان به زبان‌های فارسی و ازبکی منتشر شد. قاری شرف‌الدین خوبی سمرقندی در سال ۱۲۷۴ق در سمرقند متولد شد و به دلیل حفظ قرآن به دریافت لقب «قاری» مفتخر شد. او به دلیل فشارهای دوران شوروی نسبت به ادب و نویسندهان چندبار به کشورهای افغانستان و سوریه و ترکیه و عربستان مهاجرت کرد و سرانجام در سال ۱۳۹۶ق در طائف عربستان بدرود حیات گفت.
اوراق ناسوخته مجموعه غزلیات، منحمس‌ها و ریایات خوبی سمرقندی است.

۵. همایش گستره زبان فارسی در نیویورک برگزار شد

همایش یک روزه «گستره زبان فارسی» که روز شنبه (۷۸/۴/۵) در نیویورک برگزار شد بر ضرورت پاسخگویی به نیاز روزافزون علاقه‌مندان به فراگیری زبان فارسی در آمریکای شمالی تأکید کرد. در این همایش که از سوی «شورای گسترش زبان و ادبیات فارسی در آمریکای شمالی» در دانشگاه کلمبیا نیویورک برگزار شد، بیش از ۴۰۰ تن از اساتید و علاقه‌مندان شرکت داشتند.
در این نشست دکتر هادی نژاد حسینیان سفیر و نماینده جمهوری اسلامی ایران در سازمان ملل، دکتر غلامعلی حداد عادل رئیس فرهنگستان زبان و ادب فارسی و دکتر نصرالله پورجوادی رئیس مرکز نشر دانشگاهی حضور داشتند و هشت تن از اساتیدان و محققین زبان و ادبیات فارسی دیدگاه‌های خود را درباره چگونگی گسترش زبان فارسی در خارج از مرزهای ایران و بویژه در آمریکای شمالی مطرح کردند.

۶. نمایشگاه آثار زبان و ادب فارسی در نیویورک

شورای گسترش زبان و ادبیات فارسی در آمریکای شمالی روز شنبه (۷۸/۴/۵) در حاشیه «همایش گستره زبان فارسی» که در دانشگاه کلمبیا نیویورک برگزار شد، مجموعه‌ای دیدنی حاوی بیش از یک صد کتاب و نرم‌افزارهای رایانه‌ای را که هر یک نشانه‌یی از گسترش زبان و ادب فارسی در آمریکای شمالی و داخل کشور طی یک دهه گذشته بود به علاقه‌مندان زبان و ادب فارسی ارائه کرد. این نمایشگاه در بردارنده گزارش‌هایی از کارکرد فرهنگستان زبان و ادب فارسی جمهوری اسلامی ایران، جزوایت معرفی واژه‌های جدید فرهنگستان علوم و دستور خط فارسی و نتایج تحقیقات انجام شده در زمینه زبان و ادب فارسی و نمونه‌هایی از نسخ رسم الخط فارسی بود که مورد توجه بازدیدکنندگان ایرانی و خارجی قرار گرفتند.

۷. همایش مدیران مدارس فارسی زبان آمریکای شمالی در نیویورک

مدیران شبکه سراسری مدارس فارسی زبان آمریکای شمالی در همایش روز شنبه (۷۸/۴/۵) خود که در

نیویورک برگزار شد، بر ضرورت به کارگیری فن آوری‌های جدید برای گسترش زبان و ادبیات فارسی در منطقه آمریکای شمالی تأکید کردند. در نشست صبح این همایش که از سوی «شورای گسترش زبان و ادبیات فارسی در آمریکای شمالی» در دانشگاه کلمبیا در نیویورک برگزار شد، مدیران ۳۵ مدرسه فارسی زبان آمریکا و کانادا به بررسی راه‌های گسترش زبان و ادبیات فارسی در حوزه مسؤولیت خود پرداختند. این نشست شامل چند برنامه متنوع میزگرد و پرسش و پاسخ و آشنایی با ایثارهای نوین آموزش زبان فارسی و ساختاری استادان و مدیران مدارس فارسی زبان آمریکای شمالی بود و شرکت‌کنندگان مسائل مبتلا به گسترش زبان فارسی در آمریکای شمالی را بررسی کردند و پیشنهادهایی برای بهبود کیفیت آموزش و چگونگی پاسخگویی به نیاز دانشآموزان و دانشجویان دادند.

۸. همکاری آموزشی دانشگاه‌های تهران و سئول گسترش می‌یابد

براساس تفاهمنامه‌یی که میان دانشگاه‌های تهران و سئول کره جنوبی به امضاء رسید، همکاری آموزشی میان دو این مرکز علمی گسترش می‌یابد. این تفاهمنامه روز چهارشنبه (۷۸/۴/۹) در جریان دیدار دکتر خلیلی عراقی رئیس دانشگاه تهران با همتای کره‌یی او در سئول مبارله شد. خلیلی عراقی علاوه بر تبادل نظر با چند تن از ریسیان دانشگاه‌ها با قائم مقام وزارت‌خانه‌های امور خارجه و آموزش کره جنوبی نیز دیدار کرد. در این سفر چهار یادداشت تفاهم میان دانشگاه تهران با دانشگاه‌های کره جنوبی امضاء شد. دانشکده زبان فارسی دانشگاه «هانکوک» کره جنوبی هم‌اکنون دارای ۱۲۰ دانشجوست و هر ساله ۳۰ دانشجوی جدید می‌پذیرد.

۹. دوره سوم کلاس‌های آموزش زبان فارسی در مرکز فرهنگی ایران در پاریس

سومین دوره کلاس‌های آموزش زبان فارسی در مرکز فرهنگی جمهوری اسلامی ایران در پاریس طی مراسمی با اهدای گواهی به دانش‌آموختگان این دوره پایان یافت. در این مراسم و قبل از اعلام اسامی نفرات اول، یکی از ایرانیان مقیم پاریس قطعاتی از موسیقی ایرانی را با ستور نواخت و سپس فرانسیس ریشار، عضو هیئت امنای کتابخانه ملی فرانسه با سخنانی از فرهنگ و تمدن ایرانی تجلیل کرد. پس از آن یکی از مسؤولان برگزاری کلاس‌ها، توضیحاتی در مورد کلاس‌های آموزش زبان فارسی ارائه کرد و مراسم با اعطای گواهی به شرکت‌کنندگانی که دوره را با موفقیت به پایان رسانده بودند پایان یافت. به گفته مسؤولین مرکز فرهنگی ایران، این سومین سالی است که این مرکز بعد از بازگشایی مجدد خود کلاس‌های آموزش زبان برگزار می‌کند و هر سال شمار متضایان افزایش یافته است به گونه‌ای که در سال جاری و در دو نیم سال ۸۰ نفر در این کلاس‌ها ثبت نام کردند و دوره‌های آموزشی در سه سطح مبتدی و متوسط ۱ و متوسط ۲ برگزار شد.

کلاس‌های آموزش زبان فارسی مرکز فرهنگی در سال آینده در چهار سطح برگزار می‌شود و این مرکز تضمیم دارد که در صورت وجود امکانات کلاس‌هایی را در دیگر شهرهای فرانسه بگشاید. هم‌اکنون کلاس دیگری با همکاری این مرکز در شهر استراسبورگ دایر است و در پاریس چند مرکز خصوصی یا وابسته به

دولت فرانسه نیز به آموزش زبان فارسی سرگرم‌مند.

۱۰. چاپ ویژه‌نامه «یک تابستان فارسی» در روزنامه تایمز انگلیس

روزنامه تایمز چاپ لندن همراه با شماره جمعه (۷۸/۴/۱۱) خود یک ویژه‌نامه ۱۶ صفحه‌ای رنگی تحت عنوان «یک تابستان فارسی» به چاپ رساند که به برنامه‌های هنری و فرهنگی ایرانی در انگلستان طی تابستان سال جاری اختصاص داشت.

در بخشی از این ویژه‌نامه گزارش مصوری درباره برگزاری یک گالری آثار نقاشی دوران قاجاریه در ایران در محل مدرسه مطالعات شرقی و آفریقایی دانشگاه لندن چاپ شده است. بررسی فیلم‌های ایرانی و سینمای ایران یکی دیگر از گزارش‌های مبسوط این ویژه‌نامه است، که طی آن، برنامه‌کامل نمایش آثار سینمایی ایران در تابستان سال جاری در انگلیس به چاپ رسیده است. همراه با برگزاری فصل نمایش آثار سینمایی ایران در لندن، کنفرانسی نیز به منظور بررسی سینمای ایران در روز یازدهم ماه ذویبه (۲۰ تیر ماه) در محل مدرسه مطالعات شرقی و آفریقایی دانشگاه لندن برگزار می‌شود.

در دیگر بخش‌های ویژه‌نامه «یک تابستان فارسی» مطالب و گزارش‌هایی درباره «ایرانیان مقیم انگلیس» و «برنامه هفتگی ورزش باستانی در لندن» و «آشپزی ایرانی» و «صنعت گردشگری و سفر به ایران» و «هنر قالیبافی ایرانی» به چشم می‌خورد.

۱۱. گروهی از فرهنگیان تاجیک در یک اردوی علمی فرهنگی در ایران شرکت می‌کنند

گروهی از اساتید دانشگاه‌ها و فرهنگیان تاجیکستان برای شرکت در یک اردوی علمی و تفریحی به جمهوری اسلامی ایران آمدند. این گروه ۲۵ نفره توسط نمایندگی کمیته امداد امام خمینی (ره) به کشورمان اعزام شدند. تبارک سبحانی مدیر این نمایندگی روز شنبه (۷۸/۴/۱۱) گفت: فرهنگیان و دانشگاهیان تاجیک از آثار تاریخی و فرهنگی چند استان ایران دیدن می‌کنند. همچنین برای آنها برنامه‌های علمی نظری برگزاری دوره آموزش تدریس خط فارسی و آشنایی با کتابخانه‌های بزرگ و شرکت در همایش علمی در یکی از دانشگاه‌ها در نظر گرفته شده بود.

۱۲. تعدادی از معلمان زبان فارسی جمهوری آذربایجان به ایران آمدند

بیست نفر از معلمان زبان فارسی جمهوری آذربایجان عصر روز دوشنبه (۷۸/۴/۱۴) برای شرکت در یک اردوی آموزشی در ایران، عازم تهران شدند. این اردوی آموزشی به مدت هشت روز و در گروه اجرایی گسترش زبان فارسی «سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی» برگزار شد.

۱۳. شخصیت‌های سیاسی پاکستان و گسترش پیوندهای فرهنگی با ایران

در مراسم معرفی کتاب دکتر محمد مهدی توسلی اندیشمند ایرانی و سرپرست مرکز تحقیقات زبان فارسی

در پاکستان تحت عنوان پیوندهای فرهنگی آسیا، بر ضرورت گسترش پیوندهای فرهنگی میان ایران و پاکستان تأکید شد. روزنامه جنگ چاپ راولپنڈی روز پنجشنبه ۱۷/۴/۷۸ نوشت: در این مراسم که روز چهارشنبه در اسلام آباد برگزار شد، شیخ آفتاب احمد، از رهبران بر جسته مسلم لیک گفت: روابط گسترده فرهنگی میان ایران و پاکستان می‌تواند باعث حفظ صلح و امنیت منطقه شود. سید فخر امام رئیس کمیسیون اصلاحات اداری پاکستان نیز در این مراسم گفت: کارشناسان فرهنگی ایران و پاکستان باید با استفاده از تجربیات یکدیگر، خود را برای مبارزه با چالش‌های قرن آتی آماده کنند. دکتر غضنفر مهدی، دکتر اسحاق ظفر انصاری و دکتر احمد حسن دانی از اندیشمندان سرشناس پاکستان و دکتر مهدی توسلی نویسنده این کتاب و جلال کلانتری معاون سفير جمهور اسلامی ایران در پاکستان نیز در این مراسم در مورد پیوندهای تاریخی و فرهنگی ایران و شباهت آنها خبراندازی کردند.

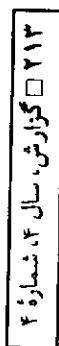
۱۴. دیدار دکتر حبیبی با ایرانیان مقیم کویا

دکتر حسن حبیبی معاون اول رئیس جمهوری، شناخت فرهنگ و تمدن هر جامعه از سوی اعضای آن را پایه اصلی گفت و گویی تمدن‌ها دانست. وی جممعه شب به وقت محلی (یامداد شنبه ۱۹/۴/۷۸) به وقت تهران) در جمع خانواده‌های ایرانیان مقیم کویا گفت: گفت و گویی تمدن‌ها زمانی جدی می‌شود که مجموعاً هر قوم و قبیله و ملت، هویت و فرهنگ خود را بشناسد و آن را درک کند و سپس توسط اصحاب فرهنگش آن را به جهان عرضه نماید. زیرا که تمدن مجموعه‌ای از فعالیت‌های فرهنگی و تاریخی یک جامعه است و تحریب برخی بنایهای قدیمی کشور توسط مردم و یا آشنازی آنها با زبان شعر فارسی نشانه ضد فرهنگی بودن این رفتارهاست.

معاون اول رئیس جمهوری گفت: اگر مردم بنایهای قدیمی و معماری اصیل خود را بنا به دلایلی از جمله دلایل اقتصادی بخواهند از بین بیرون، دیگر اثری به عنوان گفت و گویی تمدن‌ها باقی نخواهند ماند. یعنی دیگر از گرفتاری‌های سال‌های اخیر کشور ما این است که قومنی که شعر جزو ذاتش بود و وزن آن را به راحتی تشخیص می‌داد، اکنون یک بیت شعر را درست نمی‌تواند بخواند و لذا باید فرزندان جامعه را با وزن و آهنگ فارسی که زبان آهنگی است، آشنا ساخت تا نسل بعد به روشنی‌های شعری اصیلی که زبان فارسی دارد، برگردد.

۱۵. نوزدهمین دوره دانش‌افزایی زبان و ادب فارسی

نوزدهمین دوره دانش‌افزایی زبان و ادبیات فارسی با حضور استادان ۹ کشور جهان در دانشگاه تربیت مدرس برپا شد. در این دوره که به منظور غنی‌سازی و گسترش زبان و ادب فارسی برگزار شد، ۶۵ تن از استادان و دانشجویان زبان و ادبیات فارسی از کشورهای اوکراین و آلمان و بلغارستان و ترکیه و فرقیستان و روسیه و ایتالیا و پاکستان و سوریه شرکت کردند. در این دوره یک ماهه که از پنجم تیرماه آغاز شد برای شرکت‌کنندگان به میزان ۱۱۰ ساعت کلاس در زمینه‌های زبان‌آموزی و روش تدریس و آشنازی با ادبیات معاصر و آشنازی با منابع و مراجع ادبیات جدید و آشنازی با تمدن و فرهنگ ایرانی و شیوه آشنازی با ادبیات معاصر و آشنازی با منابع و مراجع ادبیات جدید و آشنازی با تمدن و فرهنگ ایرانی و شیوه

تحلیل شعر و نثر فارسی تشکیل شده بود.

۱۶. دیدار وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی با وزیر فرهنگ کرواسی

وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی عصر روز یکشنبه (۷۸/۴/۲۰) با وزیر فرهنگ کرواسی در شهر ساحلی دوبروونیک دیدار و گفت و گو کرد.

در دیدار دکتر عطاءالله مهاجرانی با بوژو بشکوویچ، طرفین درباره زمینه‌های همکاری‌های فرهنگی و اجرای موافقنامه فرهنگی ایران و کرواسی که در سال گذشته در تهران به امضای رسید بحث و تبادل نظر کردند.

دکتر مهاجرانی وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی در این دیدار گفت در هزاره سوم و آغاز سده بیست و یکم، فرهنگ و هنر بر نظامی‌گری غلبه خواهد کرد. زیرا که دنیا تجربه‌ای تلخ از جنگ‌ها و درگیری‌ها در سده بیست و بیم ملت‌ها داشت.

۱۷. همکاری‌های علمی و دانشگاهی میان ایران و سنگال

راه‌های توسعه همکاری‌های علمی و دانشگاهی میان ایران و سنگال در دیدار روز چهارشنبه (۷۸/۴/۲۳) سفیر جمهوری اسلامی ایران با وزیر آموزش ملی این کشور مورد بررسی قرار گرفت و طرفین در زمینه امکان تبادل پژوهشی میان دانشگاه‌های دوکشور بحث و گفت و گو کردند. آندره سونکو، وزیر آموزش ملی سنگال در این ملاقات با یادآوری پیشینه تاریخی ایران، روابط دوستانه دو کشور را بویژه در چارچوب سازمان کنفرانس اسلامی ستود.

۱۸. دوازدهمین دوره آموزش زبان فارسی در دمشق

دوازدهمین دوره مرحله مقدماتی آموزش زبان فارسی به اینکار رایزنی فرهنگی جمهوری اسلامی ایران در منطقه زیبیه دمشق گشایش یافت. در این دوره ۲۵ فارسی آموز از کشورهای سوریه و فلسطین و تونس و الجزایر و عراق و کشورهای عربی حوزه خلیج فارس شرکت کردند. در پایان این دوره به دانشجویان کارنامه دانش آموختگی داده شد.

۱۹. دیدار سفیر بلغارستان با وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی

وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی در دیدار سفیر بلغارستان با وی بر ضرورت گسترش همکاری‌های فرهنگی تهران و صوفیه تأکید کرد و برگزاری نمایشگاه‌های فرهنگی و هنری و باستانشناسی و میراث فرهنگی را از زمینه‌های همکاری فرهنگی دانست که به شناخت دو ملت از پکدیگر کمک می‌کند.

ایران ویکوف پنکوف، سفیر بلغارستان نیز در این دیدار خواستار امضای موافقنامه فرهنگی و آموزش و علمی میان تهران و صوفیه شد و با اشاره به تدریس زبان فارسی در دانشگاه صوفیه از مهاجرانی درخواست کرد تا کرسی زبان فارسی در دانشگاه‌های این کشور راهاندازی شود.

۲۰. اجرای قانون زبان فارسی تاجیکستان

مردم تاجیکستان روز پنجشنبه (۳۱/۴/۷۸) دهمین سالگرد تصویب قانون زبان این کشور را که از آن به عنوان روز زبان یاد می‌شود، جشن گرفتند. قانون زبان تاجیکستان در تیرماه سال ۱۳۶۸، قبل از استقلال این کشور و به دنبال تقاضای مردم به تصویب نمایندگان مجلس وقت رسید و بر اساس آن زبان فارسی تاجیکی زبان دولتی تاجیکستان شد. در این قانون پیش‌بینی شده بود که در مدت شش سال زبان فارسی تاجیکی در کارهای دولتی و غیر دولتی جایگزین زبان روسی شود. اما جنگ داخلی و مشکلات دیگر مانع اجرای قانون زبان در این مدت شدند و مجلس تاجیکستان مهلت اجرای آن را تا پایان سال جاری میلادی تمدید کرد.

۲۱. فرهنگ مصادر ایرانی برندهٔ جایزه مولوی تاجیکستان شد

فرهنگ دوجلدی مصادر زبان‌ها و گویش‌های ایرانی تاجیکستان، اثر پژوهشگاه فرهنگ فارسی - تاجیکی سفارت جمهوری اسلامی ایران برندهٔ جایزه ادبی مولوی تاجیکستان شد. جایزه ادبی مولوی از سوی بنیاد زبان فارسی - تاجیکی تاجیکسان همه ساله به بهترین کتاب منتشر شده در مورد فرهنگ و ادب فارسی و تاجیکی اهدا می‌شود.

فرهنگ مصادر زبان‌ها و گویش‌های ایرانی تاجیکستان که در چاپخانهٔ پیوند سفارت ایران در شهر دوشنبه چاپ شده است، در برگیرندهٔ بیش از ۵۰۰۰ مصادر است. به گفتهٔ مسعود قاسمی، زبان‌شناس و سرپرست پژوهشگاه فرهنگ فارسی - تاجیکی سفارت ایران، فرهنگ یادشده نخستین کوشش در راه گردآوری افعال زبان‌ها و گویش‌های فارسی تاجیکستان است. در این فرهنگ که در تألیف آن گروهی از زبان‌شناسان تاجیک نیز مشارکت داشته‌اند، افعال فارسی در مناطق خارج از محدودهٔ جغرافیایی تاجیکستان نظری شهرهای سمرقند و بخارا و سرخان دریا و قشقه دریا و وادی فرغانه ازبکستان و استان اوش قرقیستان و چیکمنت قراقستان نیز گردآوری شده‌اند.

۲۲. رئیس سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی: اسلام دینی واقع‌گر است

آیت‌الله محمدعلی تسخیری رئیس سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی روز شنبه گفت: یکی از مهمترین ویژگی‌های دین اسلام واقع‌گرا بودن این دین است. وی در مراسم گشایش بیستمین دورهٔ دانش‌افزایی زبان و ادبیات فارسی افزود: زبان فارسی زبان دوم اسلام است و هزاران کتاب در این زمینه چاپ و منتشر شده است. رئیس سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی خاطرنشان گرد: زبان پل انتقال تفکرات و تمدن‌هast و اسلام به ویژگی‌های سنتی اقوام مختلف به شرطی که با مبانی و اصول دین ناسازگار نباشد، احترام می‌گذارد و در برخی از موارد باعث تقویت آنها می‌شود.

در مراسم گشایش بیستمین دورهٔ دانش‌افزایی زبان و ادبیات فارسی ۶۴ تن از دانشجویان و استادان خارجی رشته ادبیات فارسی از ۱۱ کشور جهان حضور دارند: ژاپن و فرانسه و روسیه و ترکمنستان و قرقستان و ازبکستان و ارمنستان و ژاپن و روسیه و مغرب و ترکیه و سوریه و هند و فرانسه.

۲۳. چهارمین دوره آموزش زبان فارسی در کرمانشاه
 بک مسئول اداره کل آموزش و پرورش استان کرمانشاه گفت: چهارمین دوره آموزش زبان فارسی روز شنبه (۷۸/۵/۲۳) در مناطقی از استان که زبان محلی در آنجاها رایج است، آغاز شد. سید فرهاد صیادی افزود: در این دوره یک ماهه هفت هزار نفر دانش آموز در قالب ۶۴۰ کلاس شرکت دارند. در سه دوره قبلی در مجموع ۴۰ هزار نفر از این آموزش استفاده کرده‌اند.

۲۴. ششمین دوره تأمین مدرسان کتاب‌های جدید التأليف زبان و ادبیات فارسی
 ششمین دوره «تأمین مدرسان کتاب‌های جدید التأليف زبان و ادبیات فارسی کشور» روز دوشنبه (۷۸/۵/۲۵) در مرکز تربیت معلم شهید مطهری نوشهر گشایش یافت. دکتر حسن ذوق‌فاری مؤلف کتاب‌های پیش‌دانشگاهی و دبیرستان و زارت آموزش و پرورش گفت: بررسی کتاب‌های جدید رشته‌های فوق و تدریس راهکارهای رفع مشکلات تدریس از مهم‌ترین اهداف این دوره آموزشی است که در آن ۱۶۰ تن از مدرسان برگزیده مراکز آموزش عالی ضمن خدمت فرهنگیان کشور، زیر نظر استادان دانشگاه‌های تهران و مشهد و نیز کارشناسان سازمان پژوهش و زارت آموزش و پرورش با نحوه آموزش کتاب‌های جدید التأليف آشنا می‌شوند. این دوره ده روز طول کشید.

۲۵. همایش نکوداشت محدث ارمومی
 همایش نکوداشت استاد جلال الدین محدث ارمومی که از روز چهارشنبه (۷۸/۵/۲۷) در اورمیه آغاز شده بود عصر روز پنجشنبه (۷۸/۵/۲۹) به کار خود پایان داد. در این همایش که به همت «انجمن آثار و مفاخر فرهنگی کشور» و اداره کل فرهنگ و ارشاد اسلامی آذربایجان غربی برگزار شد، استادان و اندیشمندان و اعضا هیأت‌های علمی دانشگاه‌های کشور شرکت داشتند. در جریان این همایش در مجموع ۲۸ سخنرانی و چند برنامه جنبی برگزار شد که طی آنها استادان و دانشمندان، آثار علمی و ابعاد شخصیتی مرحوم دکتر محدث را مورد بحث و بررسی قرار دادند.

۲۶. فارسی آموزی برای استادان و دانشجویان خارجی
 بیست و یکمین دوره دانش‌آموزی زبان و ادبیات فارسی با حضور ۳۰ تن از دانشجویان و استادان کشورهای رومانی و اوکراین و گرجستان و مصر و پاکستان و جمهوری آذربایجان و ترکیه روز شنبه (۷۸/۶/۶) آغاز به کار کرد. در این دوره یک ماهه که با همکاری گروه اجرایی گسترش زبان فارسی سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی و دانشگاه تربیت مدرس برگزار شد چند تن از استادان بر جسته زبان و ادبیات فارسی کشورمان آموزش‌های لازم را به فارسی آموزان ارائه دادند.

۲۷. سومین مجمع آموزش زبان و ادب فارسی کشور در سنندج
 سومین مجمع آموزش زبان و ادب فارسی کشور، سیزدهم شهریور ماه در سنندج برگزار شد. این مجمع به

همت «فرهنگستان زبان و ادب» کشور و وزارت آموزش و پرورش به مدت سه روز ادامه داشت و در آن ۸۰۰ تن از استادان و صاحبنظران زبان و ادب فارسی به بررسی مبانی و اصول زبان فارسی در زمینه‌های روش تدریس در مقاطع مختلف تحصیلی و اصول عروض و فانیه و صنایع بدیع و آرایه‌های ادبی در زبان و ادب فارسی پرداختند.

نمایشگاهی با عنوان «سیر تحول کتاب‌های درسی قبل از دوره دارالفنون تاکنون» روز یکشنبه (۱۴/۶/۷۸) در تالار امام خمینی (ره) سنتج گشایش یافت. در این نمایشگاه یک هزار جلد از کتاب‌های ادبیات فارسی از زمان تأسیس مدرسه دارالفنون تا به امروز به نمایش درآمد. این نمایشگاه به مناسب برگزاری سومین مجمع آموزش زبان و ادب فارسی در سنتج برپا شد.

۲۸. خوشنویسی، عامل ثبیت زبان و ادب فارسی است

آفای مهدی عطربیان خوشنویس اصفهانی، هنر خوشنویسی را عامل ثبیت زبان و ادبیات فارسی می‌داند و ابراز عقیده می‌کند زبان و ادبیات فارسی اگر حرفی برای گرفتن دارد و ماندگار شده است، به دلیل منبع و مأخذ معتبری است که از آن سرچشمه گرفته است.

سرپرست انجمن خوشنویسان اصفهان روز یک شنبه (۱۴/۶/۷۸) گفت: نزدیک‌ترین هنر به زبان و ادبیات فارسی و یکی از عوامل ثبیت آن هنر «خوشنویسی» است. وی از قریب سی سال پیش به طور جدی کار خوشنویسی را نزد مرحوم استاد حبیب‌الله فضایلی از استادان برجسته خوشنویسی آغاز کرد. او پس از سالیان متعدد فعالیت در خطوط شکسته و نستعلیق اکنون به خط شکسته علاقه‌مندتر است. به گفته وی یک خوشنویس کلیدی در دست دارد که می‌تواند به راحتی در قلب هر بیننده‌ای حتی بیساد و یا نائینا با زبان و ادبیات فارسی، نفوذ کند. و هر کدام از آثار خوشنویسی پیامی دارد که نباید هیچ‌گونه مانع برای القای این پیام‌ها وجود داشته باشد، هرچند که آن موانع قواعد خوشنویسی باشند. این هنرمند اصفهانی، با وجود مدفن بزرگانی چون عبدالجیاد درویش طالقانی و میرعماد در اصفهان، این شهر را خاستگاه هنر خوشنویسی می‌داند و در مورد ارتباط میان شعر و خوشنویسی می‌گوید: آتشخور خوشنویسی ادبیات است، همانطور که یک مذاخ و آوازخوان به دبال شعر خوب می‌گردد، خطاط هم در پس شعر خوب است تا هنر خود را فدای آن کند.

۲۹. یک انگلیسی: ایرانیان به تاریخ و تمدنشان افتخار می‌کنند

لوید ریجن استاد اسلام‌شناسی دانشگاه گلاسکو انگلیس گفت: ایرانیان به تاریخ و تمدن کشورشان افتخار می‌کنند. وی که برای گذراندن دوره دانش‌افزایی زبان فارسی به ایران آمده است، افزود: من در کتاب‌های مختلف با فرنگ و تمدن ایرانی آشنا شده بودم و در بازدید از ایران مصادق‌های آن را به چشم دیدم و با توجه به شناخت مطالعاتی از رفتار مردم ایران، از مهربانی و مهمان‌دوستی ایرانیان تعجب نکرده‌ام.

وی افزود: ایران جاهای دیدنی بسیار دارد و امنیت لازم برای بازدید از این مراکز دیدنی نیز فراهم است. استاد دانشگاه گلاسکو با اشاره به بازدیدش از موزه هنرهای معاصر گفت: برای من جالب است که

مردم ایران با هنر غرب آشنا شدند.

وی فیلم‌های ایرانی را دارای توسعه کمی و کیفی دانست و افزود: نمایش فیلم‌های ایرانی در غرب، رشد چشمگیر یافته است.

ربجن ایران را محل بسیار مناسبی برای جهانگردان دانست و افزود: نقاط دیدنی ایران تمیز و زیبا هستند.

استاد دانشگاه گلاسکو تأکید کرد که ارتباط عاطفی در مردم ایران بسیار بیشتر از انگلیسی‌هاست.

۳۰. وزیر فرهنگ و آموزش عالی در تاجیکستان از آرامگاه رودکی دیدن کرد

وزیر فرهنگ و آموزش عالی ایران روز سه شنبه ۱۶/۶/۷۸ از بنای نوسازی شده آرامگاه ابو عبدالله رودکی، پدر شعر فارسی در روستای پنج رود تاجیکستان دیدن کرد. وی که برای شرکت در جشن‌های ۱۱۰۰ سالگی تأسیس دولت سامانیان وارد تاجیکستان شده است در جمع مردم روستای پنج رود گفت: شخصیت‌های بزرگ علمی و فرهنگی باعث نزدیکی دو ملت ایران و تاجیکستان هستند و دو ملت ایران و تاجیکستان با داشتن پشتونانه مشترک قوی فرهنگی می‌توانند برای پیشرفت در دنیا جدید با هم همکاری کنند.

۳۱. یک مدرس اکراینی: ایران دارای پیشینهٔ فرهنگی و ادبی پرباری است

یک مدرس اکراینی تأکید کرد که ایران از پیشینهٔ فرهنگی و ادبی پرباری برخوردار است. میلیاپال گوا که در دانشگاه خاورشناسی و روابط بین‌المللی اکراین به تدریس زبان فارسی مشغول است روز سه شنبه (۷۸/۶/۱۶) گفت: ایران دارای یکی از قدیمی‌ترین تمدن‌های دنیاست و فرهنگ ایرانیان تأثیر بسیار بر فرهنگ کشورهای همجوار خود داشته است.

مدرس اکراینی که در دورهٔ دانش‌افزاگی زبان فارسی شرکت کرده است، خاطرنشان کرد که به دلیل شیرین بودن زبان فارسی به این زبان علاقه‌مند شده است. وی تأکید کرد که ایرانیان فرهنگ و تمدن مخصوص به خود را دارند، در حالی که فرهنگ مردم اکراین مخلوطی از فرهنگ شرق و غرب است.

آپال‌گوا آثار معماری در ایران را دارای ویژگی‌های خاصی دانست که برای جهانگردان بسیار دیدنی هستند.

وی گفت: ایرانیان براساس فرهنگ شرقی خود مهمان‌نواز و دارای برخورداری مناسب با مردم اقوام و ملل دیگر هستند.

مدرس اکراینی خاطرنشان کرد که دیدن شهرهای شیراز و اصفهان برای جهانگردان خارجی می‌تواند تجربهٔ خوبی باشد.

۳۲. نمایشگاه کتاب و تصویر سه کشور فارسی زبان در تاجیکستان

همزمان با برگزاری جشن‌های ۱۱۰۰ سالگی دولت سامانیان نمایشگاهی از کتاب‌ها و آثار خطی و تصاویر سه کشور فارسی زبان ایران و تاجیکستان و افغانستان در شهر دوشنبه پایتخت تاجیکستان برگزار شد. این

نمایشگاه به همت کارکنان افغانستانی کتابخانه خلیل الله خلیلی در ساختمان اتحادیه نویسنده‌گان تاجیک برپا شد.

در این نمایشگاه صدها تصویر از اماکن تاریخی سه کشور و همچنین نمونه‌هایی از آثار خوشنویسی و کتاب‌های فارسی در معرض دید عموم قرار داده شده بودند که بیشتر آنها مریبوط به آثار موزه بزرگ شهر کابل پاخت افغانستان بودند که طی جنگ‌های داخلی این کشور و بویژه دوره تسلط طالبان به يغما رفته یا ناید شده‌اند.

۳۳. سخنان مسؤول برگزاری «همایش ایران‌شناسی در پاریس»

برنار اورکاد، رئیس مطالعات ایران‌شناسی در «مرکز ملی مطالعات علمی» فرانسه ابراز امیدواری کرد که با همکاری اندیشمندان ایران و فرانسه مطالعات در زمینه ایران‌شناسی توسعه یابد. وی که در دیدار با سفیر ایران در فرانسه و به زبان فارسی سخن می‌گفت با اشاره به همکاری‌های دانشگاهی میان دو کشور پیشنهاد کرد که برای مطالعه در مورد مسائل هر منطقه اندیشمندانی از مردو طرف به صورت مشترک فعالیت کنند. او حوزه وسیع جغرافیای فرهنگی ایران را از حوزه‌های مهم فعالیت ایران‌شناسان دانست و افزود: این منطقه فرهنگی به چندین کشور تقسیم شده است. ولی درای مسائل سیاسی، بیشتر شاهد یک واقعیت فرهنگی در این منطقه هستیم. وی به عنوان مثال به برخی از ویژگی‌های مشترک موسیقی کرده است ایران و سین‌کیانگ چین اشاره کرد و گفت: همین ویژگی‌ها نمادی از فرهنگ ایرانی در دو منطقه جغرافیایی دور از یکدیگرند.

رئیس مطالعات ایران‌شناسی در مرکز ملی مطالعات علمی فرانسه در بخش دیگری از سخنان خود با ابراز امیدواری نسبت به ادامه روابط فرهنگی دو کشور افزود که باید از امکانات مختلف برای معرفی فرهنگ و تاریخ ایران و همچنین فرهنگ اروپا بهره جست.

۳۴. تأکید سفیر ایران در پاریس بر اهمیت گسترش ارتباط فرهنگی ایران و فرانسه

سفیر جمهوری اسلامی ایران در دیدار شرکت‌کنندگان در همایش ایران‌شناسی در پاریس با اشاره به پیشنهاد روابط فرهنگی ایران و فرانسه بر اهمیت فعالیت پژوهشگران و متکران برای گسترش و عمق پیشیدن به مناسبات فرهنگی دو کشور و تحکیم پیوندهای دو ملت تأکید کرد. در این دیدار که چهارشنبه شب (۷۸/۶/۱۷) در محل اقامتگاه سفیر جمهوری اسلامی ایران برگزار شد، محمد مسجد جامع فاتح مقام وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی و دکتر احمد جلالی نماینده دایم جمهوری اسلامی ایران در بونسکو، و جمع زیادی از استادان و پژوهشگران ایرانی و ایران‌شناسان فرانسوی شرکت‌کننده در همایش مطالعات ایرانی، حضور داشتند.

علیرضا معیری سفیر جمهوری اسلامی ایران با اشاره به علاقه متقابل ایرانیان و فرانسویان به گسترش روابط فرهنگی و شناخت بیشتر از تمدن‌ها و آداب و رسوم یکدیگر گفت: این امر پس از وقوع انقلاب اسلامی نیز که در حقیقت یک انقلاب فرهنگی است مشهود و ملموس بوده است. و شعارهای فرهنگی

انقلاب اسلامی که بر کلیه شوون فردی و اجتماعی کشور حاکم است اصل و پایه برای گسترش و تعمیق روابط فرهنگی با دیگر کشورها و فرهنگ‌ها و تمدن‌های متفاوت و مختلف است.

معیری به وجود مراکز آموزش زبان فرانسوی و مؤسسه‌های پژوهشی و علمی و ایران‌شناسی در فرانسه اشاره کرد و افزود: نقش پژوهشگران و متکرمان و استادان و صاحبان خود و اندیشه در دو کشور در گسترش و تعمیق و تحکیم پیوندها و علایق بیش از پیش ضروری و لازم است.

معیری تأکید کرد که امروز ایران و تمدن و فرهنگ ایرانی - اسلامی آن، حقیقتی انکارناپذیر است و جایگاه ویژه و برجسته آن در میان تمدن‌های مختلف بشری از آغاز تا امروز مورد تصدیق همگان قرار داشته و دارد و تأثیر آن در سیر تکامل ملل و جوامع مختلف امری واضح است. وی همچنین بر اهمیت و نقش زبان در ارتباطات فرهنگی ملت‌ها و همچنین بر اهمیت زبان فارسی در ایران‌شناسی تأکید کرد و در پایان ابراز امیدواری کرد که چهارمین کنفرانس ایران‌شناسی اروپا که با همت مرکز ملی پژوهش‌های علمی فرانسه (SNRS) تشکیل شده است بتواند ایران و ایرانی و تمدن غنی کشورمان را از جنبه‌های مختلف به متکرمان جهان بشناساند.

۳۵. امضای دومین تفاهمنامه علمی و آموزشی میان دانشگاه‌های فردوسی مشهد و مختومقلی عشق آباد

دومین تفاهمنامه علمی و آموزشی میان دانشگاه‌های فردوسی مشهد و مختومقلی عشق آباد عصر پنجشنبه (۱۸/۶/۷۸) در پایتخت ترکمنستان به امضای رئیسان دو دانشگاه رسید. بر اساس این تفاهمنامه نه ماده‌ای، برنامه کاری جهت همکاری‌های دو دانشگاه برای سال تحصیلی ۱۳۷۸-۷۹ تعیین و مورد توافق دو طرف قرار گرفت.

دکتر عبدالرضا باقری رئیس دانشگاه فردوسی مشهد پس از امضای این تفاهمنامه گفت براساس این برنامه، جنبه‌های مختلف همکاری‌های علمی و آموزشی میان دو دانشگاه با سرعت بیشتری پی گرفته خواهد شد. از جمله توافق‌های مهم دو دانشگاه تألیف و انتشار یک جلد کتاب آموزش زبان فارسی برای تدریس در دانشگاه‌های ترکمنستان با همکاری مشترک استادان دو دانشگاه خواهد بود و تبادل ۲۵ استاد و دانشجوی رشته‌های تاریخ و جغرافیا در سال جاری در قالب گردشگری علمی، از دیگر توافق‌ها بود.

دانشگاه فردوسی مشهد همچنین معهود شده است که استادان زبان‌های فارسی و عربی را برای تدریس در دانشگاه مختومقلی تأمین کند و متقابلًا دانشگاه مختومقلی نیز استاد زبان روسی برای دانشگاه فردوسی مشهد اعزام می‌نماید. رشته زبان روسی دانشگاه فردوسی مشهد از نیمسال آینده راه اندازی خواهد شد.

۳۶. دهمین دوره آموزش زبان فارسی دانشجویان خارجی دانشگاه قزوین

دهمین دوره آموزش زبان فارسی و پیش‌دانشگاهی ۲۰۰ نفر از دانشجویان خارجی دانشگاه بین‌المللی امام خمینی (ره) روز یکشنبه (۲۱/۶/۷۸) طی مراسمی رسمی پایان یافت. این مراسم در آمفی تئاتر این دانشگاه با حضور استادان و مسؤولان دانشگاه بین‌المللی قزوین برگزار شد و به نفرات اول تا سوم دانشجویان

گروه‌های آموزشی علوم انسانی، لوح تقدیر و هدایا اهدا شد. این دانشجویان برای ادامه تحصیل در رشته‌های مربوطه به دانشگاه‌های بین‌المللی امام خمینی(ره) و علوم پزشکی قزوین و تهران و شهید بهشتی معرفی می‌شوند.

تعدادی از این دانشجویان نیز به دانشگاه‌های علم و صنعت و علامه طباطبائی و امیرکبیر و خواجه نصیرالدین طوسی و الزهرا و شهرهای مشهد و اصفهان و شیراز و یزد و قم معرفی خواهند شد.

۳۷. در گذشت استاد عبدالحسین زرین کوب

استاد عبدالحسین زرین کوب ادیب و محقق و دانشمند معاصر پس از یک دوره نسبتاً طولانی بیماری روز چهارشنبه ۲۴/۶/۷۸ به دیار باقی شافت. مرحوم عبدالحسین زرین کوب در سال ۱۳۰۱ در بروجرد دیده به جهان گشود. هم‌مان با تحصیلات ابتدایی به تحصیل دروس حوزوی پرداخت. در سال ۱۳۲۷ دانشمند لیسانس خود را دریافت کرد و پس از آن مدارج علمی را تا درجه دکتری و استادی دانشگاه طی کرد.

مرحوم دکتر زرین کوب از جمله پژوهشگران ساختکردن و خوش ذوق عرصه ادبیات فارسی و تاریخ ایران‌زمین بود. عرفان و تصوف از جمله موضوعات مورد علاقه استاد زرین کوب بودند. وی در طول سال‌ها تلاش و با پشتکار فراوان ده‌ها کتاب و رساله مستقل و مقاله نوشت که از آن جمله می‌توان از ارزش میراث صوفیه و بحر در کوزه و پله‌پله تا ملاقات خدا و جستجو در تصوف ایران و روزگاران دیگر نام برد.

دکتر زرین کوب در زمینه تاریخ نیز آثار ارزشمندی بر جای گذاشت که از آن جمله می‌توان به تاریخ ایران بعد از اسلام و تاریخ در ترازو و تاریخ مردم ایران و دو قرون سکوت و با مداد اسلام و کارنامه اسلام و روزگاران ایران اشاره کرد.

مرحوم دکتر عبدالحسین زرین کوب عضو شورای عالی مشاوران کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران و عضو شورای عالی علمی مرکز دایرةالمعارف بزرگ اسلامی بود.

۳۸. مهاجرانی: نام زرین کوب بر رواق بلند فرهنگ ایران زرین و ماندگار است

دکتر سید عطاء‌الله مهاجرانی وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی روز پنجشنبه ۲۵/۶/۷۸ در پیام تسلیت به مناسبت درگذشت دکتر عبدالحسین زرین کوب گفت: نام زرین کوب بر رواق بلند فرهنگ ایران زرین و ماندگار است، هرچند که درگذشت اندوه‌بار این دانشمند فرزانه ضایعه‌ای بزرگ در جامعه علم و فرهنگ بر جای نهاد.

دکتر مهاجرانی در این پیام افزوده بود که: مرحوم استاد زرین کوب عمر پر ثمرش را در راه تأثیف ده‌ها کتاب ارجمند و صدها مقاله‌گرانسگ در زمینه‌های گوناگون تحقیقات ادبی و تاریخی و نقد ادبی و عرفان و فلسفه و تعلیم آنها سپری کرد و تنها آثار ستگ او درباره عرفان ایران به ویژه مثنوی و سراینده نامدار آن مولانا، بستنده است که نام زرین کوب بر رواق بلند فرهنگ ایران همواره «زرین» و ماندگار بماند.

۳۹. دوره جدید آموزش زبان فارسی در دمشق

سی و هفتمین دوره مقدماتی آموزش زبان و ادبیات فارسی روز دوشنبه ۷۸/۶/۲۹ در محل رایزنی فرهنگی جمهوری اسلامی ایران در دمشق آغاز شد.

آقای محمدعلی آذر شب، رایزن فرهنگی جمهوری اسلامی ایران در مراسم گشایش این دوره، ضمن تأکید بر اهمیت و ارزش فراغیری زبان و ادبیات فارسی از آن به عنوان عامل انتقال و گسترش ارتباط فرهنگی میان ملت‌ها یاد کرد. در این دوره ۴۰ فارسی آموز از کشورهای اردن و فلسطین و سومالی و سوریه و دانشجویان رشتۀ ادبیات عرب دانشکده ادبیات و علوم انسانی دانشگاه دمشق شرکت کردند. دوره‌های آموزش زبان فارسی در سه مرحله مقدماتی و متوسطه و عالی برگزار می‌شود و در پایان دوره گواهینامه دانش‌آموختگی به دانشجویان داده می‌شود.

۴۰. قدردانی خانواده مرحوم دکتر زرین‌کوب از همدردی مردم و مسؤولان

خانواده مرحوم دکتر عبدالحسین زرین‌کوب با ارسال یادداشتی، از ابراز همدردی مردم و مسؤولان در آینه‌های باشکوه تشییع و تدفین آن استاد فرزانه قدردانی کردند. در بخشی از این یادداشت که روز شنبه ۷۸/۷/۳ منتشر شد، آمده است که این دانشمند کم‌نظیر در خاک پاک بروجرد پا به عرصه وجود نهاد و در این خطۀ عالم‌پرور نشو و نمایکرد و اولین دوران علم‌آموزی را در این شهر زیبا آغاز کرد.

۴۱. مردم آسیای مرکزی برای درک تاریخ خود باید فارسی بدانند

یک عضو هیأت تاجیکی در همایش بین‌المللی «فورقوت آتا» در عشق‌آباد تأکید کرد که دانستن زبان فارسی برای فهم و درک تاریخ ماوراءالنهر و ترکستان امری واجب و ضروری است.

جورابک نذری، «رئیس انتیتیوی شرق‌شناسی و میراث خطی فرهنگستان علوم تاجیکستان روز یکشنبه ۷۸/۷/۴» در عشق‌آباد گفت، برگزاری چنین نشست‌هایی که با هدف حرمت نهادن به میراث فرهنگی و ادبی گذشتگان صورت می‌گیرند، امری پسندیده و قابل تقدیر است اما این موضوع را نیز باید در نظر داشت که بخش اعظم منابع موجود از جمله کتب و نسخ خطی که در برگیرنده تاریخ ترکستان و ماوراءالنهرند، به زبان و خط فارسی است، و این حقیقت را باید مذکور شد که تا پیش از انقلاب اکثر روشهای زبان رسمی در سراسر منطقه و از جمله حکومت بخارا فارسی و ایرانی بوده و اکنون نیز دسترسی به تاریخ بدون درنظر گرفتن این زبان مشکل خواهد بود. در خصوص تاریخ ترکمن‌ها نیز بیشتر منابع معتبر به زبان فارسی هستند از جمله کتابی موسوم به ماثر رحیمی، که در قرن دهم هجری در هند به چاپ رسیده است. حتی شاعران ترکمن تبار نیز یا به فارسی شعر گفته‌اند یا اشعار خود را به خط فارسی و عربی ثبت کرده‌اند. در تیجه زبان فارسی کلید مردم منطقه برای بازکردن برگ‌های تاریخ خویش است و در قلمرو ترکستان و ماوراءالنهر هرچه از تمدن و فرهنگ وجود دارد و استگی و ارتباط غیرقابل انکار به ایران دارد، چنان‌که امروزه از میان چندین هزار نسخه خطی که در کشورهای این منطقه نگهداری می‌شوند، غالب آنها به زبان فارسی نوشته شده‌اند، و ما در حال حاضر به تنهایی در تاجیکستان بیش از ۴ هزار اثر تاریخی را در قالب

۱۲ هزار نسخه خطی نگهداری می‌کنیم.

همایش بین‌المللی قورقوت آتا با شرکت کارشناسان و استادان خطشناس از ۱۳ کشور جهان در عشق‌آباد برگزار شد که در آن به منابع ایرانی بویژه کتاب شاهنامه فردوسی اشاره شد. قورقوت آتا که خالق آن شخصیت شناخته شده‌ای نیست مجموعه‌ای حاوی داستان‌های حماسی، پند و اندیز اخلاقی و معنوی است که در فرهنگ محلی ملت‌های ترک زبان سینه به سینه در طول ۱۵۰۰ سال گذشته منتقل شده است.

۴۲. برگزاری شب شعر در سنتدج

به مناسب گرامیداشت ایام میلاد مبارک امام خمینی(ره) و هفته دفاع مقدس یکشنبه شب (۷۸/۷/۵) آیین شب شعر در سنتدج برگزار شد.

در این آیین که در سرسرای دانشگاه آزاد اسلامی سنتدج برپا شد، جمیع از هنرمندان، استادان و شاعران صاحب نام کشور و منطقه کردستان سروده‌های خود را به زبان کردی و فارسی قرائت کردند. در این مراسم ادبی جمع زیادی از علاقه‌مندان به شعر و ادب فارسی و کردی به ویژه جوانان و دانشجویان کرد حضور داشتند.

۴۳. دبیرکل انجمن استادان زبان فارسی در هند: امام خمینی رهبر عصرهای آینده است
دبیرکل انجمن استادان زبان فارسی در هند گفت: حضرت امام خمینی(ره) رهبر عصرهای آینده است، زیرا
که از زمان خود بسیار جلوتر بود.

عبداللودود اظهر دهلوی روز دوشنبه ۶/۷/۷۸ ضمن تبریک صدمین سالگرد تولد امام خمینی گفت:
حضرت امام شخصیت بزرگی بود که تاریخ‌ساز شد. درست است که یکصد سال از تولد رهبر انقلاب
اسلامی ایران می‌گذرد، اما شخصیت‌های مانند امام را نمی‌توان محدود به زمان گرد. زیرا تا زمانی که ملتی
در جهان برای حفظ هویت خود تلاش می‌کند، نام مبارک امام زنده خواهد بود و این واقعیتی است که در
هر گوشه جهان که انقلابی اجتماعی و فرهنگی و مذهبی روی دهد، مدیون امام است، چون که ایشان به
جهان آموختند که چگونه مردم معمولی می‌توانند انقلاب بزرگی به وجود بیاورند.

۴۴. ترجمه کتاب رئیس جمهوری قزاقستان

در آستانه سفر نور سلطان نظریابیف، رئیس جمهوری قزاقستان به جمهوری اسلامی ایران، اثر وی با عنوان قزاقستان ۲۰۳۰ و کتابی دیگر با نام گزیده استناد روابط بین ایران و قزاقستان (۱۹۹۲ تا ۱۹۹۸) در تهران انتشار یافت. سفیر جمهوری قزاقستان در تهران روز چهارشنبه (۷۸/۷/۷) در مراسم معرفی این کتاب‌ها، انتشار آنها را به زبان فارسی (نمادی از ریشه‌های معنوی عمیق و پیوندهای پایدار فرهنگی میان دو کشور) دانست.

نظریابیف در کتاب قزاقستان ۲۰۳۰ که به زبان فارسی در تهران انتشار یافته است، استراتژی و چشم‌انداز کشورش را در سه دهه آینده تعریف کرده و امنیت ملی، ثبات سیاسی داخلی و تحکیم جامعه، رشد

اقتصادی براساس اقتصاد بازار توسعه یافته همراه با حجم زیاد سرمایه‌گذاری خارجی، بهداشت، آموزش و رفاه شهر وندان، منابع نیرو، زیربنا مخصوصاً حمل و نقل و ارتباطات و دولت کارآمد و حرفه‌ای را از اولویت‌ها و راهبردهای تحقق آن شمرده است.

کتاب گزیده استاد روابط بین ایران و قزاقستان ۱۹۹۸-۱۹۹۲ نیز در برگزیده استاد و موافقنامه‌های امضا شده میان دو کشور طی سال‌های اخیر به زبان‌های فارسی و روسی و قزاقی است.

۴۵. روابط دو جانبه فرهنگی قزاقستان و ایران (۷/۷/۷۸)

تاریخ قزاقستان آنچنان با تاریخ زبان و ادبیات ایران گره خورده است که به تأیید محققین بزرگ این کشور، مطالعه تاریخ قزاقستان بدون دانستن زبان فارسی و یا بدون مراجعه به متون فارسی ممکن نیست. نماد این واقعیت را می‌توان در موزه شهر قزل اوردا پیدا کرد زیرا که در این موزه هفت کتاب تاریخی کهن نگهداری می‌شوند که شش نسخه از آنها به زبان فارسی نگاشته شده‌اند.

۴۶. بعد عرفانی شخصیت امام

نمیم شاهد، دانشجوی هندی مقطع دکترای ادبیات فارسی در هند که برای شرکت در کنگره تبیین اندیشه‌های امام خمینی (ره) به تهران سفر کرده، معتقد است که هیچ‌کس به اندازه امام خمینی (ره) به مقام زنان پی نبرد و با احترام با آنان رفتار نکرد.

وی که روز جمعه (۹/۷/۷۸) در آیین میلاد حضرت زهرا (س) و صدمین سال تولد حضرت امام خمینی (ره) در حرم مطهر حضور یافته بود، گفت: با قیام امام خمینی (ره) زن ایرانی به جایگاه واقعی خود در جهان دست یافت.

شاهد، که موضوع پایان‌نامه دکترای خویش را «امام خمینی شاعر عارف» انتخاب کرده است در خصوص انگیزه خود از انتخاب این موضوع گفت: روشن کردن افکار مردم هند نسبت به ابعاد مختلف شخصیت امام (ره) هدف اصلی من از برگزیدن این موضوع است. مردم هند به امام خمینی (ره) به عنوان یک رهبر نگاه می‌کنند و لازم است که بعد عرفانی شخصیت امام نیز به آنان شناسانده شود.

۴۷. تأکید آقای مهاجرانی بر ضرورت تجلیل از نخبگان علمی و فرهنگی در زمان حیاتشان

وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی در مراسم معارفه رئیس جدید و تودیع رئیس پیشین «انجمن آثار و مفاخر فرهنگی» بر ضرورت شناسایی و تجلیل از فرهیختگان جامعه تأکید کرد. سید عطاء‌الله مهاجرانی در این مراسم که عصر شنبه (۱۰/۷/۷۸) با حضور جمعی از صاحب‌نظران و نخبگان جامعه در محل انجمن آثار و مفاخر فرهنگی برگزار شد، گفت: معیار ما برای شناسایی مفاخر علمی و فرهنگی کشور سلیقه‌های سیاسی نیست و اگر کسی به لحاظ علمی و دانایی در مقامی قابل تجلیل قرار دارد، باید بدون ملاحظه در تجلیل از خدمات علمی و فرهنگی او تلاش کنیم.

وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی بر ضرورت تجلیل از نخبگان برجسته علمی و فرهنگی کشور در زمان حیاتشان تأکید کرد و گفت: وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی با همه توان خود از طرح بزرگداشت عالمان و دانشمندان در زمان حیاتشان حمایت می‌کند و برنامه‌ریزی انجمن آثار و مقاشر فرهنگی باید به گونه‌ای باشد که در هر سال یک مراسم بزرگداشت جهانی برگزار کند.

وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی در این مراسم از خدمات دکتر کمال حاج سید جوادی، رئیس پیشین انجمن آثار و مقاشر فرهنگی تجلیل کرد و برای دکتر مهدی محقق رئیس جدید این انجمن آزوی موقفيت کرد. آقای حاج سید جوادی همچنان در سمت مشاور وزیر ارشاد و دبیر شورای گسترش زبان و ادبیات فارسی در خارج از کشور - سمتی که پیش از این نیز داشته است - فعالیت خواهد کرد.

دکتر مهدی محقق متولد سال ۱۳۰۸ مشهد است، وی تحصیلات حوزوی خود را تا مرحله اجتهاد ادامه داد و در سال ۱۳۳۷ در رشته الهیات و معارف اسلامی در مقطع دکتری قایغ التحصیل شد و پس از آن دکترای زبان و ادبیات فارسی را از دانشگاه تهران دریافت کرد. وی در سال ۱۳۳۹ به دانشیاری دانشگاه تهران و پس از آن به استادی آن دانشگاه برگزیده شد، و در سال ۱۳۴۲ به مدت دو سال استاد دانشگاه زبان‌های شرقی دانشگاه لندن بود و پس از آن مدت سه سال سمت استادی دانشگاه مک‌گیل کانادا را بر عهده داشت. دکتر محقق همچنین مدتی سمت مدیر عاملی بنیاد دایرالمعارف اسلامی را عهده‌دار بود.

وی عضو فرهنگستان‌های زبان عرب قاهره، دمشق و اردن و عضو پیوسته فرهنگستان زبان و ادب فارسی جمهوری اسلامی ایران است و تاکنون بیش از ۵۰ عنوان کتاب تألیف و ترجمه و تصحیح کرده و صدورپنجه مقاله از وی در جهان منتشر شده است.

۴۸. جشن زبان آموزان فارسی ترکمنستان به مناسبت ایام میلاد

به مناسبت ولادت باسعادت حضرت فاطمه زهرا(س) و صدمین سالگرد میلاد امام خمینی(ره) روز دوشنبه (۱۲/۷/۷۸) زبان آموزان فارسی در عشق‌آباد پایتخت ترکمنستان جشنی برپا کردند و با خواندن مقالات و شعرخوانی و همچنین اجرای موسیقی به زبان فارسی، ایام میلاد حضرت زهرا(س) و امام خمینی(ره) را گرامی داشتند. در این مراسم به مدیران و آموزگاران مدارس ترکمنی که در آنها زبان فارسی تدریس می‌شود و همچنین به تعدادی از زبان آموزان ممتاز دختر به مناسبت روز زن جوایز و هدایایی اهدا شد.

۴۹. تدریس زبان کردی در دانشگاه سنتدج

رئیس دانشگاه آزاد اسلامی گفت: موافقت اصولی با تدریس زبان و ادبیات کردی در دانشگاه آزاد اسلامی سنتدج، اقدامی برای تقویت زبان فارسی است. دکتر عبدالله جاسبی روز سه‌شنبه (۱۳/۷/۷۸) در سنتدج افزود: زبان‌های کردی و فارسی دارای زمینه‌های مشترک بسیار هستند. تدریس زبان و ادبیات کردی مهم‌ترین خواست مردم کردستان بوده و دانشگاه آزاد در این زمینه پیشقدم شده است.

استاندار کردستان نیز در این مراسم با قدردانی از توجه مسئولان دانشگاه آزاد اسلامی کردستان گفت:

موافقت اصولی با تدریس زبان و ادبیات کردی، خواست قلبی مردم بوده و زمینه‌ساز تحکیم و گسترش وفاق ملی است و نظام جمهوری اسلامی بر پایه قانون اساسی و رهنمودهای رهبر معظم انقلاب همه اقوام را ایرانی و برابر می‌داند و این هدیه نظام مقدس اسلامی به مردم کردستان است. مناطق کردنشین ایران در مقایسه با مناطق کردنشین کشورهای همچو ایران در زمینه سیاسی پیشتاز هستند و امیدواریم که در بخش فرهنگی نیز این پیشتازی را ثابت کنند.

۵۰. داشتن روابط خوب با ایران از اولویت‌های دولت تفلیس است

ادوارد شواردنادزه، رئیس جمهوری گرجستان روز سه‌شنبه (۱۳/۷/۷۸) در دیدار با اکبر امینیان، سفیر جمهوری اسلامی ایران در این کشور گفت: داشتن روابط خوب با ایران یکی از اولویت‌های گذشته و حال و آینده دولت تفلیس است.

رئیس جمهوری گرجستان با اشاره به ظرفیت‌های اقتصادی دو کشور خواستار تنوع بخسبیدن و توسعه همکاری‌های فیما بین در زمینه حمل و نقل شد.

شواردنادزه ضمن تجلیل از سیاست‌های دولت سید محمد خاتمی، رئیس جمهوری اسلامی ایران، از زبان فارسی به عنوان میراثی به جای مانده از گذشته و سرمایه خوبی برای توسعه روابط آینده میان دو کشور ایران و گرجستان یاد کرد.

۵۱. نمایشگاه نقاشان ایرانی در آلمانی (المعطاة)

نمایشگاه نقاشان معاصر ایرانی بعد از ظهر چهارشنبه (۱۴/۷/۷۸) در محل موزه هنر ترازستان در آلمانی گشایش یافت. در مراسم گشایش این نمایشگاه دانشجویان رشته زبان فارسی دانشگاه آبلای خان آلمانی سرود «ای ایران» را خواندند. این سرود و نمایشگاه نقاشان مورد استقبال کم‌نظیر دانشجویان و حاضرین در مراسم قرار گرفت.

در نمایشگاه نقاشان معاصر ایرانی که از سوی مرکز هنرهای تجسمی موزه هنرهای معاصر ایران برگزار شد، ۱۰ اثر نقاشی از ۱۵ هنرمند ایرانی در معرض دید علاقه‌مندان قرار گرفت. تابلوهای به نمایش گذاشته شده در زمینه‌های تجربی، انتزاعی طبیعت و مینیاتور هستند و در خلق آنها از رنگ و روغن استفاده شده است (گفتنی است که آلمانی تا پیش از سلطه روسیه المعطاة نام داشته است).

۵۲. دومین دوره فصلی دانش‌افزایی زبان فارسی در تهران

دومین دوره فصلی دانش‌افزایی زبان و ادبیات فارسی و پژوهه‌شناسان و دانشجویان خارجی ۹ کشور در روز ۱۸/۷/۷۸ در تهران آغاز شد. این دوره آموزشی با همکاری گروه اجرایی گسترش زبان فارسی سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی و دانشگاه تربیت مدرس، در دانشگاه تربیت مدرس آغاز شد. در این دوره استادان و دانشجویان برجسته کشورهای اوکراین، بنگلادش، پاکستان، تاجیکستان، روسیه، قرقیزستان، فراقستان، گرجستان و جمهوری آذربایجان حضور داشتند. این دوره آموزشی به مدت نیمسال تحصیلی به طول می‌انجامد.

۵۳. بزرگداشت روز جهانی حافظ در تاجیکستان

به مناسبت روز جهانی حافظ مراسم شعرخوانی و موسیقی توسط رایزنی فرهنگی جمهوری اسلامی ایران در تالار لاهوتی شهر دوشنبه پایتخت تاجیکستان برگزار شد. مؤمن قناعت شاعر معروف تاجیک روز چهارشنبه (۷۸/۷/۲۲) در این مراسم گفت: مردم تاجیکستان کتاب حافظ را در گهواره کودکانشان می‌گذارند و تاجیکان از کودکی با حافظ انس می‌گیرند. رایزنی فرهنگی ایران در تاجیکستان نیز گفت: شعر حافظ از جنبه لفظ و اندیشه بر قله شعر فارسی قرار دارد.

۵۴. آمادگی نهادهای فرهنگی ایران و ترکمنستان برای برگزاری همایش گرامیداشت ابوسعید ابوالخیر (۷۸/۷/۲۲)

نهادهای فرهنگی ایران و ترکمنستان آخرین اقدامات خود را برای برگزاری همایش مشترک گرامیداشت «ابوسعید ابوالخیر» عارف و ادیب نامدار اسلامی در چارچوب پروتکل همکاری‌های مشترک فرهنگی دو کشور به عمل می‌آورند. این کنفرانس قرار است در اواسط آذرماه سال جاری در عشق‌آباد و با شرکت محققان و اندیشمندان برگسته دو کشور برگزار شود.

۵۵. شیوه‌نامه اصول، قواعد و ضوابط اختصارسازی تدوین می‌شود

فرهنگستان زبان و ادبیات فارسی اعلام کرد که شیوه‌نامه اصول، قواعد و ضوابط اختصارسازی تدوین و تنظیم می‌شود. روابط عمومی فرهنگستان زبان و ادب فارسی با انتشار اطلاع‌یابی روز شنبه ۱۴/۷/۷۸ از تمامی سازمان‌ها و شرکت‌های دولتی و خصوصی خواست که فهرستی از اختصارسازی را که در زمینه تخصصی خود به کار می‌برند همراه با عبارات کامل آنها برای استفاده در شیوه‌نامه اصول، قواعد و ضوابط اختصارسازی به این فرهنگستان ارسال کنند.

با توجه به کاربرد مستمر اختصارات در گفتارها و نوشته‌ها به ویژه متون علمی و فنی و این حقیقت که هم‌اکنون اختصارات از ابزارهای مهم زبانی شده‌اند فرهنگستان زبان و ادب فارسی از سال ۱۳۷۶ گروه «اختصارات زبان فارسی» را تشکیل داده است که در نظر دارد شیوه‌نامه‌ای با عنوان اصول، قواعد و ضوابط اختصارسازی تدوین و تنظیم کند.

۵۶. آغاز آموزش رسمی زبان فارسی در دانشکده ادبیات بلگراد

رایزنی فرهنگی جمهوری اسلامی ایران در بوگسلاوی روز یکشنبه (۷۸/۸/۲) اعلام کرد که طرح آموزش زبان فارسی به عنوان یک درس برای دانشجویان رشته شرق‌شناسی دانشکده ادبیات بلگراد آغاز شد. در حال حاضر دانشجویان این رشته از اواسط مهرماه سال جاری در هر هفته چهار ساعت به فراگیری زبان فارسی که توسط مدرس ایرانی تدریس می‌گردد، مشغول هستند. همچنین طرح تأسیس کرسی زبان و ادبیات فارسی در دانشکده ادبیات بلگراد که از سال‌های گذشته پیگیری شده سرانجام به تصویب رسید که مرحله اول آن آموزش زبان فارسی به مدت دو سال خواهد بود و پس از آن درس زبان فارسی به کرسی زبان

و ادب فارسی و یک رشته مستقل تبدیل خواهد شد.

۵۷. نخستین فرهنگ روزنامه‌ها و مجله‌های تاجیکستان

نخستین فرهنگ روزنامه‌ها و مجله‌های تاجیکستان توسط پژوهشگاه فرهنگ فارسی تاجیکی سفارت جمهوری اسلامی ایران منتشر شد. این فرهنگ توسط دوران عاشروراف، محقق تاجیک تألیف و در چاپخانه پیوند جمهوری اسلامی ایران در شهر دوشنبه به خط فارسی چاپ شده است. فرهنگ روزنامه‌ها و مجله‌های تاجیکستان اطلاعاتی را در مورد ۲۳۳ نشریه که از سال ۱۸۷۰ میلادی به زبان تاجیکی و یا در مناطق تاجیکنشین در مقاطع زمانی مختلف به طور مرتب منتشر شده‌اند ارائه می‌دهد. در این فرهنگ تاریخ نشریات تاجیکستان به سه دوره قبل از انقلاب کمونیستی سال ۱۹۱۷، مطبوعات دوران شوروی، و مطبوعات پس از استقلال تاجیکستان تقسیم شده‌اند.

مؤلف این فرهنگ همچون دیگر محققان تاجیک از روزنامه بخارای شریف که از ۸۴ سال قبل منتشر شد به عنوان نخستین روزنامه تاجیکان یاد کرده است هر چند که قبیل از آن نیز نشریات محلی دیگری در دسترس تاجیکان بوده است.

۵۸. انتشار کتاب زبان و ادبیات فارسی در بلگراد

کتاب زبان و ادبیات فارسی توسط رایزنی فرهنگی جمهوری اسلامی ایران در یوگسلاوی و با همکاری دانشکده ادبیات بلگراد به زبان صربی منتشر شد و حاوی مجموعه مقالات ارائه شده در همایش علمی «پروفسور فهیم بایراکتاروویچ» و همچنین عمرخیام است که اخیراً در ۸۶ صفحه به چاپ رسیده است. همایش علمی «بایراکتاروویچ و عمرخیام» در اواخر سال گذشته به پاس خدمات پروفسور بایراکتاروویچ در زمینه نشر و توسعه زبان فارسی در یوگسلاوی برگزار شد.

۵۹. گروه زبان و ادبیات فارسی در دانشکده ادبیات بلگراد شروع به کار کرد

گروه زبان و ادبیات فارسی در بخش شرق‌شناسی دانشکده ادبیات بلگراد مرکز یوگسلاوی، روز جمعه (۷/۸/۷۸) طی مراسمی شروع به کار کرد. در این مراسم وزیر علوم و فن آوری صربستان گفت: ایران و ادبیات فارسی برای هیچ‌کس ناشناخته نیست و تمدن پارس باستان، پایه و اساس تمدن جهانی است. لذا فraigیری زبان فارسی و هر زبان دیگر با ارزش و مهم است و این واقعیتی است که یوگسلاوی درهای خود را به روی دیگر کشورها باز می‌کند و نباید نقش یوگسلاوی در تشکیل جنبش کشورهای غیرمنتهد با هدف ایجاد پل‌های ارتباطی بین تمامی ملت‌های جهان را فراموش کرد.

در این مراسم رئیس دانشگاه بلگراد نیز به همکاری‌های خوب این دانشگاه با دانشگاه تهران و رایزنی فرهنگی جمهوری اسلامی ایران در بلگراد اشاره کرد و گفت: ایران کشوری با سابقه طولانی تمدن است و عجیب نیست که آنای خاتمی رئیس جمهوری ایران سال ۲۰۰۱ را سال گفت و گوی بین تمدن‌ها به سازمان ملل متحد پیشنهاد کرده است.

وی افزود که به زودی دانشگاه‌های بلگراد و تهران یک همایش علمی تحت عنوان گفت و گوی تمدن‌ها برگزار خواهد کرد. همچنین پروفسور بوژوویچ، رئیس دانشکده ادبیات بلگراد، از رایزنی فرهنگی جمهوری اسلامی برای راه‌اندازی کرسی زبان و ادبیات فارسی و اعطای هدایایی به این دانشکده قدردانی کرد. در این مراسم از سوی رایزنی فرهنگی جمهوری اسلامی ایران، یک دوره شش جلدی فرهنگ فارسی معین و صدجلد کتاب ادبیات فارسی به کتابخانه دانشکده ادبیات بلگراد و چند جلد کتاب نفیس به مقامات فرهنگی بیوگسلاوی اهدا شد.

۶. تقدیر از یک مستشرق آلمانی در دانشگاه تهران

در زمینه طرح گفت و گوی تمدن‌ها و برای تقدیر از خانم آنه ماری شیمل، محقق و مستشرق آلمانی مرامی با حضور تنی چند از شخصیت‌های بر جسته فرهنگی کشور روز یکشنبه (۷۸/۸/۹) در تالار «علماء امیسی» دانشگاه تهران برگزار شد که ضمن آن رئیس دانشگاه تهران گفت: این دانشگاه مفتخر است که در برهه کنونی و به پیشنهاد ریاست جمهوری کشورمان مبنی بر گفت و گوی تمدن‌ها پذیرای شخصیتی باشد که به تأثیر تمامی محافل علمی در راه تحکیم دوستی و تفاهم فرهنگ شرق و غرب قدم‌های مثبت برداشته است. این بانوی فاضل و فرزانه به خاطر مطالعات وسیع و عمیق در زمینه‌های تاریخ و فرهنگ ایران و اسلام و به طور کلی شرق از شهرت بسیار برخوردار است و جزو شرق‌شناسان غربی است که براساس کنجکاوی علمی و علاقه‌خود و با دیدگاه مثبت دست به تحقیق و مطالعه در فرهنگ مشرق زمین زده است.

دکتر سید جعفر شهیدی، رئیس مرکز بین‌المللی زبان‌شناسی فارسی و رئیس مؤسسه دهدخانیز در این مراسم گفت: آنه ماری شیمل بحق از شخصیت‌های علمی‌بی است که در عصر ما اگر نگوییم بی نظری ولی کم نظری است. وی از کسانی است که علم را تنها به خاطر علم مورد تحقیق و بررسی قرار می‌دهند و متأسفانه این تفکر در جهان بسیار نادر است و من خود را سعادتمد می‌دانم که در این جلسه بزرگداشت علم و شخصیت علمی، شرکت نمایم.

در این مراسم پروفسور آنه ماری شیمل به بررسی «نقش پیامبر اسلام(ص) در آثار مولانا» پرداخت و گفت: مثنوی معنوی مولانا قرآنی است به زبان فارسی و شیفتگی مولانا به پیامبر اسلام(ص) در اشعار وی ظاهر است.

در پایان دو لوح تقدیر از سوی دانشگاه تهران به پروفسور آنه ماری شیمل اهدا شد.

۶. اطلاعات مربوط به بنای‌های تاریخی و میراث فرهنگی بر روی اینترنت

در تاریخ ۱۰/۸/۷۸ اعلام شد که به منظور دسترسی دوستداران میراث فرهنگی به اطلاعات سورنیاز، پایگاه اطلاع‌رسانی مرکز اسناد و مدارک سازمان میراث فرهنگی کشور روی شبکه اینترنت قرار می‌گیرد. این پایگاه با قابلیت جست وجو و نمایش و چاپ به زبان فارسی حاوی اطلاعات انواع مدارک موجود در

این مرکز است. مدارک موردنظر شامل گزارش‌های مرمت بنای‌های تاریخی، باستان‌شناسی و عکس‌های مردم‌شناسی و نقشه‌های گوناگون از بنای‌های تاریخی کشور است، این پایگاه که در حال حاضر بالغ بر ۱۵ هزار سند از انواع اسناد را دارد، از یازدهم آبان پذیرای دانش‌پژوهان خواهد بود.

۶۲. تأکید بر نقش مهم ادبیات فارسی در تقویت فرهنگ هند

یک دانشمند هندی گفت: ادبیات فارسی در تقویت فرهنگ و تمدن هند و تحکیم روابط فرهنگی دو کشور نقش مهمی داشته است.

پروفیسر سیدامیر حسن عابدی استاد زبان و ادبیات فارسی روز دوشنبه (۷۸/۸/۱۰) در همایش ادبی در دهلی نو اظهار داشت: ترجمه کتاب‌های مذهبی هندو و دیگر آثار شعر و نثر زبان سانسکریت به زبان فارسی و عکس آن در فرون وسطی سرآغاز عصر طلایی امتصاج فرهنگی در هند بود که تأثیر آن را در تمام جنبه‌های هنری از جمله نقاشی و موسیقی و معماری این کشور مشاهده می‌کنیم. وی ضمن اشاره به ارتقای زبان و ادبیات فارسی در دوره‌های مختلف توسط زمامداران مسلمان و غیرمسلمان هند گفت: رایبیندانات تاگور مصلح اجتماعی و مذهبی هند، به حدی شیفتهٔ غزلیات حافظ شیرازی بود که هنگام مرگ نیز خواستار شنیدن آنها بود.

۶۳. پروندهٔ جایزهٔ ریاست جمهوری هند در بخش گسترش زبان فارسی

یک استاد هندی دانشگاه بمبئی به حاطر خدماتش در زمینهٔ گسترش زبان و ادبیات فارسی مرفق به اخذ جایزهٔ ریاست جمهوری هند در سال ۱۹۹۹ شد. روزنامه‌های هندی روز سه‌شنبه (۷۸/۸/۱۱) نوشتند که دکتر احمد انصاری استاد و رئیس سابق بخش زبان فارسی دانشگاه بمبئی روز گذشته این جایزه را به حاطر «تلاش‌های شایان قدردانی و خدمات در خور ستایش در زمینهٔ گسترش زبان و ادبیات فارسی در هند» دریافت کرد. دولت هند همه‌ساله به مناسبت روز استقلال هند «جایزهٔ ریاست جمهوری» را به دانشمندان و محققان زبان‌های سانسکریت و پالی و عربی و فارسی اهدا می‌کند.

۶۴. تشکیل کلاس‌های آموزش زبان فارسی در دانشگاه لتوانی

۴۵ دانشجوی لتوانیایی از دانشکده‌های اقتصاد و تاریخ و الهیات دانشگاه لتوانی که در شهر ریگا پایتخت این کشور واقع است آموزش زبان فارسی را در سه گروه از ۱۵ سپتامبر امسال به طور رسمی آغاز کردند. پیش از این توافق شده بود که این دانشگاه با مساعدت‌های سفارت ایران و در صورت استقبال دانشجویان از فراگیری زبان فارسی، نسبت به تشکیل دورهٔ آموزش این زبان به طور رسمی در دانشگاه لتوانی اقدام نماید. دانشگاه لتوانی به صورت آزمایشی پک دورهٔ آموزش زبان فارسی با حداقل ۱۲ دانشجوی لتوانیایی را که علاقه‌مند به فراگیری زبان فارسی بودند از ژانویهٔ گذشته برگزار کرد.

۶۵. امضای یادداشت تفاهم همکاری در زمینه آرشیو و استاد

آقای صادق خرازی معاون آموزش و پژوهش وزارت امور خارجه جمهوری اسلامی ایران روز سهشنبه (۱۱/۸/۷۸) با واسیلی سردين معاون وزیر امور خارجه روسیه دیدار و یک یادداشت تفاهم همکاری امضا کرد که متن ضمن همکاری‌های دوکشور در زمینه استاد و آرشیو است.

در جریان این دیدار همچنین به پیشنهاد طرف ایرانی مقرر شد که همایشی با عنوان روسیه از نگاه ایران با شرکت اندیشمندان و پژوهشگران دوکشور در تهران برگزار شود.

۶۶. آغاز دوره ششم آموزش زبان فارسی در کرواسی

دوره ششم آموزش زبان فارسی روز چهارشنبه (۱۳/۸/۷۸) در زاگرب مرکز کرواسی آغاز شد. در این دوره ۶ نفر برای فراغیری زبان فارسی ثبت‌نام کرده‌اند. در مراسم آغاز این دوره مسعود شیخ زین‌الدین رایزن فرهنگی جمهوری اسلامی ایران در زاگرب با اشاره به استقبال دوستداران زبان فارسی در کرواسی گفت که زبان و ادب فارسی از قدمت دیرینه برخوردار است و در جهان دوستداران زیاد دارد.

در پایان به چند نفر از افرادی که دوره آموزش زبان فارسی را به پایان رسانده‌اند دیبلم زبان فارسی اعطای شد و دو نفر از زبان‌آموزان فارسی گزارشی از دوره چهارساله فراغیری زبان فارسی ارائه دادند.

۶۷. ایران مصمم به تقویت جایگاه آموزش زبان فارسی در کره جنوبی است

سفیر جمهوری اسلامی ایران در سئول گفت که ایران مصمم است در مسیر تقویت و گسترش جایگاه زبان و ادبیات فارسی در کره جنوبی حرکت کند.

محسن طلابی روز جمعه (۱۴/۸/۷۸) در نشست با استادان زبان فارسی دانشگاه «هانکوک» کره جنوبی افزود که برنامه‌ریزی کاملی جهت گسترش زبان فارسی در کره صورت گرفته است که گامی بلند در مسیر برآوردن نیاز علاقه‌مندان به زبان فارسی در این کشور خواهد بود.

وی اتصال بخش فارسی دانشگاه «هانکوک» به شبکه جهانی اینترنت برای دسترسی دانشجویان به خانه‌های فارسی (Home Page) و تدوین و کمک برای ترجمه و آماده‌سازی کتاب‌های فارسی روان را از برنامه‌های در دست اجرا دانست و افزود؛ اعزام استادان کوهای برای گذراندن دوره‌های دانشجویان اعزامی فرسته‌های مطالعاتی و فراهم کردن تسهیلات جهت اعزام دانشجویان زبان فارسی برای طی دوره‌های عالی در ایران از دیگر برنامه‌هایی است که برای تقویت زبان فارسی در کره جنوبی تدارک دیده شده است. بخش زبان فارسی دانشگاه «هانکوک» هم‌اکنون دارای ۱۲۰ دانشجوست و سالانه پذیرای ۳۰ دانشجوی جدید در مقطع کارشناسی است.

۶۸. گشایش ساختمان رایزنی فرهنگی جمهوری اسلامی ایران در قزاقستان

در خجسته سالروز مبعث ختمی مرتبت حضرت محمد مصطفی (ص) عصر شنبه (۱۵/۸/۷۸) ساختمان رایزنی فرهنگی جمهوری اسلامی ایران در قزاقستان گشایش یافت که در زمینی به مساحت ۱۴۰۰ مترمربع

و با زیربنای ۴۶۷ متر مربع بنا شده است. این ساختمان سه طبقه مجهز به مخزن کتاب و کتابخانه و بانک نوار و کلاس‌های درس است، و علاوه بر ایرانیان، مشتاقان یادگیری زبان فارسی نیز در آن آموزش می‌بینند. در مراسم گشایش این ساختمان که ایرانیان مقیم آلمانی (المعطاه)، استادان و دانشجویان قزاقی زبان فارسی حضور داشتند پس از اجرای چند برنامه هنری توسط دانشجویان قزاقی و دانش آموزان مدرسه جمهوری اسلامی ایران در قراقتستان، سفیر ایران درباره لزوم ترویج فرهنگ و نقش آن در گفت و گوی تمدن‌ها سخنانی ایراد کرد.

۶۹. مهاجرانی خواستار انتشار نتایج مطالعات ایران‌شناسان ایتالیایی شد

دکتر عطاء‌الله مهاجرانی وزیر فرهنگ و ارساد اسلامی ایران بعد از ظهر دوشنبه (۷۸/۸/۱۷) در نشست با گروهی از پژوهشگران ایتالیایی در زمینه ایران و اسلام، خواستار تدوین و انتشار نتایج مطالعات و تحقیقات دهه‌های گذشته ایران‌شناسان ایتالیایی شد.

دکتر مهاجرانی در محل « مؤسسه ایتالیایی برای آفریقا و شرق » زمینه‌های توسعه روابط فرهنگی ایران و ایتالیا را گسترد و متنوع خواند و بر لزوم تعریف و تعیین زمینه‌های همکاری‌های مشخص فرهنگی میان دو کشور تأکید کرد و میراث فرهنگی و نمایش و موسیقی و سینما و هنرهای تجسمی و روابط دانشگاهی و بخصوص فرهنگ را از حوزه‌های مستعد برای همکاری‌های تهران و رم ذکر کرد.

وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی با اشاره به فعالیت‌ها و پژوهش‌های باستان‌شناسی متخصصان ایتالیایی در مورد ایران و خاطره خوب مردم از آنها اعلام کرد که همکاری و فعالیت متخصصان ایتالیایی میراث فرهنگی ایران بعد از ۲۰ سال توقف از سر گرفته می‌شود و دانشمندان و باستان‌شناسان ایتالیایی علاقه‌مند به ایران کارهای ناتمام خود را دنبال خواهند کرد.

۷۰. برنامه‌های انجمن آثار و مفاخر فرهنگی کشور

رئیس انجمن آثار و مفاخر فرهنگی ایران روز سه‌شنبه (۷۸/۸/۱۸) برنامه‌های آینده این انجمن را تشرییع کرد و بزرگداشت استادان سالخورده از جمله استاد احمد بیرشک و دکتر محمود نجم‌آبادی و دکتر محمد‌حسن گنجی و شیخ عبدالله نورانی و نیز بزرگزاری همایش دانشمندان بزرگ ایران از جمله محمد زکریای رازی و قطب الدین شیرازی را از برنامه‌های آینده این انجمن اعلام کرد.

دکتر مهدی محقق تکمیل مجموعه اثراً فربنیان، شرح حال اجمالی دانشمندان بزرگ ایرانی را - که تاکنون سه مجلد آن چاپ شده و دو مجلد در دست تهیه است، توسعه کتابخانه انجمن و تبدیل آن به کتابخانه عمومی که دانشجویان و نسل جوان بتوانند با آثار دانشمندان اسلامی ایرانی آشنا شوند از دیگر برنامه‌های این انجمن ذکر کرد. تأسیس موزه آثار و مفاخر فرهنگی ایران که در آن تصویر دانشمندان و نومنه‌های از آثار، بویژه دست‌نوشته‌ها و کتاب‌های مهمی که توسط دانشمندان بزرگ تألیف شده در معرض دید عمومی قرار می‌گیرند، از برنامه‌های آینده است.

۷۱. تأسیس انجمن دوستداران ادبیات فارسی در سوریه

به منظور تشویق و حمایت از فارسی آموزان در سوریه، انجمن دوستداران فرهنگ و ادبیات فارسی در این کشور تشکیل شد. احمد مسجد جامعی قائم مقام وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی گفت: به منظور پاسخگویی به نیاز صدها تن از علاقه‌مندان زبان و ادبیات فارسی در کشورهای عربی و بیویژه در سوریه در نشستی با حسین شیخ‌الاسلام سفیر و محمدعلی آذربش راپزند فرهنگی کشورمان در دمشق تصمیم گرفته شد که انجمن دوستداران فرهنگ و ادبیات فارسی در سوریه تشکیل شود. این انجمن متشکل از استادان زبان فارسی و تاریخ ایران باستان، دانشجویان زبان فارسی در دانشگاه‌های سوریه و دانشجویان عرب فارغ‌التحصیل از دانشگاه‌های ایران و نیز مترجمین آثار ادبی فارسی به زبان عربی است.

۷۲. یادبود چهلمین روز درگذشت استاد زرین کوب در تاجیکستان

مراسم یادبود چهلمین روز درگذشت استاد عبدالحسین زرین‌کوب در شهر دوشنبه پایتخت تاجیکستان برگزار شد. در این مراسم که عصر سه‌شنبه (۱۸/۸/۷۸) در پژوهشگاه آثار خطی فرهنگستان علوم تاجیکستان برپا شد تعدادی از اندیشمندان ایرانی و افغانی و تاجیک در مورد شخصیت استاد زرین‌کوب سخن گفتند. و دکتر خدایی شریف از استادان دانشگاه‌های تاجیکستان از استاد زرین‌کوب به عنوان یکی از برترین چهره‌های ادب فارسی در قرن معاصر یاد کرد.

۷۳. افتتاح مرکز اسناد و مطالعات دستور زبان فارسی در روستای گرگان آشتیان

با حضور معاون اول رئیس جمهور و رئیس بنیاد ایران‌شناسی بعد از ظهر پنجشنبه (۲۰/۸/۷۸) مرکز اسناد و مطالعات دستور زبان فارسی در روستای گرگان شهرستان آشتیان افتتاح شد. در این مرکز که در خانه قدیمی استاد عبدالعظيم قریب گرگانی معروف به «پدر زبان فارسی» تأسیس شده، کتاب‌ها و استاد تاریخی دستور زبان فارسی از جمله چهارصد مقاله علمی و تعدادی کتاب اهدایی مراکز مختلف دانشگاهی نگهداری می‌شوند. در مراسم گشایش این مرکز معاون اول رئیس جمهوری گفت: در هر جای ایران اسلامی که خانه عالم بزرگی وجود داشته باشد، دولت آمادگی دارد که آن را به یک مرکز علمی و تحقیقی تبدیل کند. دکتر حسن حبیبی در سفر به روستای گرگان آشتیان همچنین طی نشستی با شرکت مسؤولان و اعضای بنیاد ایران‌شناسی و جمعی از مسؤولان استان مرکزی اظهار داشت که این بنیاد در مسیر شناسایی و هویت اسلامی و ایرانی حرکت‌های مؤثیری داشته و حفظ آثار علمی و فرهنگی برخای مانده از ادوار گذشته را مورد توجه خاص قرار داده است، چنان‌که تاکنون ۶۰ هزار عنوان کتاب، مقاله، مذرک علمی و پایان‌نامه به همراه اطلاعات مربوط به نویسنده‌گان آنها در این بنیاد جمع‌آوری شده است.

۷۴. گردهمایی بررسی آثار و اندیشه‌های جلال آل احمد

نخستین گردهمایی بررسی آثار و اندیشه‌های جلال آل احمد روز پنجشنبه (۲۱/۸/۷۸) با حضور جمعی از اندیشمندان، اهل قلم و دانشجویان علاقه‌مند به هنر نویسنده‌گی در فرهنگسرای خاوران برگزار شد و چند

تن از صاحب نظران ادبیات فارسی در مورد زندگی و آثار جلال آل احمد سخنرانی کردند.

دکتر داور شیخاووندی استاد دانشگاه گفت: جلال یکی از پاسداران سنت اسلامی است و شاید او بین کسی است که در سال ۱۳۴۳ مسأله شهادت را مطرح می‌کند و من گوید که ما مسأله شهادت را فراموش کرده‌ایم و باید به این سنت بررسیم. دکتر عباس کی منش استاد دانشگاه آثار جلال را به پنج دسته: قصه و داستان و مشاهدات و مقالات و سفرنامه‌ها (با عنوان یک مرد درجه اول مذهبی در کتاب خسی در میقات) و ترجمه‌ها تقسیم کرد و گفت جلال آل احمد در همه آثارش کلمات مذهبی را به بهترین نحو استفاده کرده است. او نویسنده‌گی را وسیله بیان احساسات قرار داده و همان گونه که می‌اندیشدید می‌نوشت و برای زیبایی جملات نلاش نمی‌کرد و به زبان محاوره می‌نوشت. دکتر ناصر تکمیل همایون، عضو هیأت علمی پژوهشگاه فرهنگ و مطالعات انسانی به بررسی جایگاه فرهنگی و سیاسی جلال آل احمد در تاریخ معاصر ایران پرداخت و گفت ما یک جلال مردم‌شناس، نویسنده، قصه‌پرداز، متقد، مترجم و اندیشه‌ور داریم که اگر تنها به ترجمه‌های وی بپردازیم باز هم نمی‌توان در این مجال کوتاه به آن اشاره کرد، یا سفرنامه‌های جلال آن قدر گیرا هستند که می‌توان آنها را با سفرنامه‌های این فصلان، این بطوطه و ناصرخسرو مقایسه کرد و از لحاظ جامعه‌شناسی مورد تجزیه و تحلیل قرار داد... در پایان این همایش موسیقی سنتی اجرا شد و سخنرانان (دکتر شیخاووندی، عباس کی منش، ناصر تکمیل همایون، محمود عامری گلابدره، دستغیب، امیری، علی دهباشی، محمدرضا موحدی و محمد عزیزی) در یک میزگرد شرکت کردند.

۷۵. زبان آموزان فارسی و جشن ماه شعبان در عشق آباد

به مناسبت ایام ماه مبارک شعبان روز شنبه (۲۲/۸/۷۸) مراسم جشنی در عشق آباد پایتخت ترکمنستان برگزار شد که در آن ایرانیان مقیم ترکمنستان و عاشقان اهل بیت(ع)، فرخنده میلاد باسعادت حضرت ابا عبد الله الحسین(ع)، حضرت ابوالفضل العباس(ع) و حضرت امام سجاد(ع) را گرامی داشتند. این مراسم با اجرای قطعات موسیقی آذربایجانی و خواندن مقاله و شعر و اهدای جوايز به کسانی که نامشان حسین، عباس و سجاد است، همراه بود.

۷۶. راه‌های افزایش همکاری مشترک میان ایران و اسپانیا بررسی شدند

زمینه‌های توسعه مناسبات و تقویت همکاری‌های متقابل در بخش‌های مختلف میان جمهوری اسلامی ایران و اسپانیا در جریان گفت و گوهای سفیر ایران با مقامات ایالت آندالویسیای این کشور مورد بررسی و تبادل نظر قرار گرفتند و طرفین با اشاره به نقش تمدن اسلامی و جایگاه ایالت آندالویسیا در این تمدن تاریخی خواستار توسعه زمینه‌های همکاری در بخش‌های فرهنگی ایران و ایالت آندالویسیا شدند. میگوئی فلورنسیو لورا، رئیس دانشگاه سوییا این ایالت نیز خواستار همکاری فرهنگی و دانشگاهی میان این دانشگاه با مراکز آموزش عالی در ایران شد و مقرر شد که همایش فرهنگ و ادبیات فارسی سال آینده در دانشگاه سوییا برگزار شود.

دانشگاه سوییا یکی از معتبرترین مراکز آموزش عالی در اروپا به حساب می‌آید و در حال حاضر ۸۸

هزار دانشجو در آن مشغول به تحصیل هستند.

۷۷. شخصیت و آثار ابن حسام خویسی

در همایش بزرگداشت یاد ابن حسام خویسی که در روزهای ۲۳ و ۲۴ آبان در بیرونی برگزار شد جمعی از محققان گفتند که شخصیت و آثار این شاعر سده نهم هجری تاکنون ناشناخته مانده‌اند و حال این که وی دارای ویژگی‌های کم نظیر در زمینه حمامه‌سرایی، فنون ادب و آفرینش صحنه‌های جذاب است. در این مراسم آقایان دکتر غلامحسین شکوهی، سید محمد سیدی، علی‌اکبر سام خانیان، محمد بهنام‌فر، سید مهدی رحیمی... درباره وجود مختلف شخصیت این حسام صحبت کردند.

ابن حسام در سال ۷۸۲ ق در شهر خویس در ۳۵ کیلومتری جنوب غربی بیرونی متولد شد و در سال ۸۷۵ درگذشت. از او یک دیوان شعر و یک مثنوی به نام خاوران نامه بر جای مانده است.

۷۸. دکتر کمال خرازی: کوشش برای حفظ میراث فرهنگی یک وظیفه است

وزیر امور خارجه جمهوری اسلامی ایران، تلاش برای حفظ میراث فرهنگی مشترک مردم فارسی زبان را یک وظیفة مهم خواند. وی روز سه‌شنبه (۷۸/۸/۲۵) به هنگام دیدار از پژوهشگاه آثار خطی فرهنگستان علوم تاجیکستان در شهر دوشنبه گفت: آثار خطی میراث مشترک گذشتگان ما هستند که باید برای استفاده آیندگان حفظ شوند. در جمهوری اسلامی ایران برای حفظ آثار خطی و دیگر میراث‌های فرهنگی سرمایه‌گذاری خوبی شده و ما از این که در تاجیکستان نیز به این مسئله توجه می‌شود خوشحال هستیم. جوره بیک نذری رئیس پژوهشگاه آثار خطی تاجیکستان از کمک جمهوری اسلامی ایران در حل مشکلات این پژوهشگاه قدردانی کرد و خرید نسخ خطی و اهدای آنها را به این پژوهشگاه توسط سفارت جمهوری اسلامی از دیگر خدمات ارزنده ذکر کرد. در پژوهشگاه آثار خطی تاجیکستان در حدود ۷ هزار نسخه کتاب خطی ارزشمند به خط فارسی وجود دارد.

۷۹. کار انتشار دو اثر ادبی ایران که در خارج از کشور قرار دارند آغاز شد

کار انتشار اولین جلد از کتاب خمسه اشرف مراجعه‌ای، از آثار ارزشمند نظم و نثر ادب فارسی توسط شعبه بنیاد ایران‌شناسی در تبریز، در مراحل پایانی است. این کار ادبی بدیع و منحصر به فرد درگذشته توسعه یکی از شرق‌شناسان روسی از کشور خارج شده و هم‌اکنون در موزه فرهنگستان علوم جمهوری آذربایجان نگهداری می‌شود و متأسفانه از این شاهکار ادب فارسی هنوز نسخه‌ای در اختیار علاقه‌مندان داخل کشور قرار ندارد.

از سوی دیگر اخیراً کار انتشار مونس نامه استاد ابویکر بن خسرو که به سبک گلستان سعدی به رشته تحریر درآمده آغاز شده است، این اثر ادبی هم اکنون در موزه بریتانیا در لندن نگاهداری می‌شود و یکی از محدود آثار ادبی زبان فارسی است که از نظر نظم و نثر با گلستان سعدی قابل مقایسه است. این دو اثر ادبی و منحصر به فرد متعلق به دوره اتابکان آذربایجان هستند.

همچنین اقدامات اولیه برای بازگرداندن کتاب‌های بقعة شیخ صفو الدین اردبیلی که در موزه‌ای در شهر سن پترزبورگ (لینینگراد) نگاهداری می‌شوند، آغاز شده است. این کتاب‌ها که در حدود سال ۱۸۲۶ میلادی توسط ژنرال پاسکوویچ روسی از بقعة شیخ صفو الدین اردبیلی به روسیه منتقل شده‌اند، نزدیک به ۱۲۰ جلد کتاب نفیس هستند و در نوع خود گنجینه‌ای از آثار مکتوب و معارف مشرق زمین محسوب می‌شوند.

۸۰. رئیس بزرگترین دانشگاه اسپانیا خواهان همکاری دانشگاهی با ایران شد
 رئیس دانشگاه "کمپلتوتسه" بزرگترین مرکز آموزش عالی اسپانیا خواستار همکاری متقابل میان این مرکز با دانشگاه‌های ایران شد. وی روز جمعه (۷۸/۸/۲۸) در ملاقات با سیدحسن شفقی، سفير ایران در اسپانیا تبادل استاد و دانشجو میان دانشگاه‌های دو کشور را ضروری و مهم خواند و خواهان اجرای این برنامه شد. طرفین در این دیدار از اعماق هیأت‌های دانشگاهی میان این دانشگاه و مرکز آموزش عالی در ایران را مورد بررسی قرار دادند و مقرر شد که زمینه ایجاد و گسترش زبان و ادبیات فارسی در دانشگاه کمپلتوتسه فراهم شود. دانشگاه کمپلتوتسه با ۱۲۵ هزار دانشجو از باسابقه‌ترین و بزرگترین مرکز آموزش عالی در اسپانیا و در اتحادیه اروپاست.

۸۱. بررسی همکاری‌های دانشگاهی ایران و امارات
 راه‌های همکاری‌های فرهنگی و دانشگاهی میان جمهوری اسلامی ایران و امارات عربی متعدد در دیدار دکتر علی مطوري، رایزن فرهنگی ایران با دکتر حنیف القاسمی رئیس دانشگاه زايد مورد بررسی قرار گرفت. در این دیدار که روز دوشنبه (۷۸/۹/۱) برگزار شد رایزن فرهنگی ایران با القاسمی در خصوص ایجاد کرسی زبان فارسی در دانشگاه زايد ابوظبی بحث و تبادل نظر کرد.
 همچنین امکان اعزام استاد تدریس زبان فارسی و ارائه امکانات و تسهیلات لازم از سوی سازمان فرهنگ و تبلیغات اسلامی ایران برای موفقیت کردن زبان فارسی در دانشگاه‌های امارات مورد تأکید قرار گرفت.

۸۲. اجرای نمایشنامه ایرانی به وسیله دانشجویان زاپنی
 دانشجویان زبان و ادبیات فارسی دانشگاه مطالعات خارجی توکیو (گای گودای) روز دوشنبه (۷۸/۹/۱) یک نمایشنامه ایرانی اجرا کردند که «جعفرخان از فرنگ برگشته» نام دارد و با استقبال گسترده تماشاچیان مواجه شد. در حاشیه اجرای این نمایشنامه، دانشجویان زاپنی، با پخت غذاهای ایرانی از میهمانانشان پذیرایی کردند. زبان فارسی در زاپن دارای علاقه‌مندان زیاد است و شماری از دانشجویان در دانشگاه‌های عمومی یا خصوصی به فراگیری آن مشغولند.

۸۳. دانشجویان کره جنوبی یک نمایشنامه ایرانی اجرا کردند
 دانشجویان زبان و ادبیات فارسی در کره جنوبی روز چهارشنبه (۷۸/۹/۲) یک نمایشنامه ایرانی را در سئول

اجرا کردند. نمایشنامه «سفیدبرنی» که در دانشگاه «هانکوک» به روی صحنه رفت، با استقبال گسترده تماشاگران مواجه شد. رشته زبان و ادبیات فارسی دانشگاه «هانکوک» دارای ۱۲۰ دانشجو است و سالانه پذیرای ۳۰ دانشجوی جدید در مقطع کارشناسی است.

۸۴. همایش ادبیات و صلح در تاجیکستان

همایش نقش ادبیات و شعر فارسی تاجیکی در صلح و وحدت ملی روز پنجم شنبه (۷۸/۹/۴) در شهر دوشنبه پایتخت تاجیکستان برگزار شد. در این همایش در مقر اتحادیه نویسندهان تاجیک شماری از شعراء و ادبیان و نویسندهان تاجیک در مورد نقش ادبیات و شعر فارسی تاجیکی در ایجاد دوستی و وحدت بین مردم سخن گفتند. بوگیش ساکسینا مدیر پخش سیاسی نمایندگی سازمان ملل در تاجیکستان نقش ادبیان تاجیک در تحکیم روند صلح این کشور را با اهمیت خواند. و گفت: شعراء و ادبیان در تقویت روحیه دوستی و از بین بردن کینه‌ها می‌توانند نقش مهمی ایفا کنند و از این طریق روند صلح را بین همه مردم گسترش دهند. در این همایش اشعار شعرای فارسی زبان در دوره‌های مختلف در مورد وحدت، خودشناسی ملی و صلح مورد بررسی قرار گرفتند.

۸۵. ادبیان افغانستان تلاش طالبان را برای محو فرهنگ فارسی زبانان محکوم کردند
گروهی از ادبیان و شعرای افغانستان در نامه‌ای که در (۷۸/۹/۴) برای مدیرکل بوسکو فرستادند از اقدامات طالبان برای از بین بردن زبان و فرهنگ فارسی زبانان افغانستان ابراز نگرانی شدید کردند. متن نامه در نشریه وحدت چاپ پایتخت تاجیکستان منتشر شده و در آن گفته شده که طالبان در حال از بین بردن فارسی زبانان، زبان فارسی و کتاب‌ها هستند و مراکز فرهنگی مهم فارسی زبان را در هرات و کابل و مزار شریف و بیران و یا تعطیل و کتابخانه‌های شخصی و عمومی را به آتش کشیده‌اند یا غارت کرده‌اند در حالی که بیش از ۴۰ درصد مردم افغانستان به زبان فارسی دری صحبت می‌کنند و این زبان تاریخی، چند هزار سال در افغانستان سابقه دارد اما طالبان در قلمرو خود زبان پشتون را در مقام تنها زبان دولتی بر مردم تحمیل کرده‌اند و استناد را به این زبان منتشر می‌کنند.

۸۶. همایش رابطه زبان و ادبیات عرب و فارسی

همایش رابطه زبان و ادبیات عرب و فارسی، روز شنبه (۷۸/۹/۶) در دانشگاه دمشق گشایش یافت. در این همایش، که با همکاری دانشگاه‌های دمشق و تهران، اتحادیه ادبیان و نویسندهان عرب و رایزنی فرهنگی جمهوری اسلامی ایران، برگزار شد محمدعلی آذر شب رایزن فرهنگی جمهوری اسلامی ایران در سوریه، با اشاره به جایگاه زبان عربی در ایران، گفت: آموزش زبان عربی یکی از اصول قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران است و هم‌اکنون ده‌ها هزار تن از دانشجویان دانشگاه‌ها و طلاب حوزه‌های علمیه در ایران به فراغیری زبان و ادبیات عرب مشغول هستند.

۸۷. بررسی همکاری‌های علمی و فرهنگی ایران و عمان
 روابط همکاری‌های علمی و فرهنگی میان جمهوری اسلامی ایران و سلطان‌نشین عمان روز دوشنبه (۷۸/۹/۸) در دیدار سفیر کشورمان در مسقط با یحیی بن محفوظ وزیر آموزش عالی این کشور مورد بررسی قرار گرفت و دو طرف بر لزوم توسعه روزانه روابط همکاری‌های دوجانبه در زمینه‌های علمی و فرهنگی و دانشگاهی تأکید کردند و آقای ایزدی آمادگی کشورمان را برای افزایش همکاری‌ها بویژه در زمینه مبادله استاد و دانشجو و ایجاد فرصت‌های پژوهشی و ایجاد کرسی زبان فارسی و دیگر زمینه‌های فرهنگی اعلام داشت.

۸۸. دیدار رئیس دانشگاه دمشق با سفیر جمهوری اسلامی ایران
 عبدالغنى ماء‌البارد رئیس دانشگاه دمشق روز دوشنبه (۷۸/۹/۸) با حسین شیخ‌الاسلام سفیر جمهوری اسلامی ایران در محل سفارت دیدار کرد در مورد راه‌های گسترش همکاری‌های فرهنگی و دانشگاهی میان دو کشور به بحث و تبادل نظر پرداختند. ماء‌البارد گفت: در پی تصویب شورای عالی دانشگاه دمشق، در آینده مرکز آموزش زبان فارسی در دانشگاه مذکور گشایش خواهد یافت.

۸۹. دیدار سفیر جدید ایران در تفلیس با رئیس جمهوری گرجستان
 ابوالفضل خراصی ترشیزی، سفیر جدید جمهوری اسلامی ایران در تفلیس روز پنجشنبه (۷۸/۹/۱۱) با ادوارد شواردتادزه رئیس جمهوری گرجستان دیدار کرد. در این دیدار رئیس جمهوری گرجستان با اشاره به سوابق کهن دوستی دو ملت و قدردانی از حمایت‌های همیشگی جمهوری اسلامی ایران از حاکمیت ملی و تمامیت ارضی این کشور، از ابتکار رئیس جمهوری اسلامی ایران در طرح اندیشه «گفت و گوی تمدن‌ها» تجلیل کرد و از سابقه زبان فارسی و فرهنگ ایرانی در گرجستان به عظمت یاد کرد و گفت: ملت گرجستان به این زبان و فرهنگ علاقه‌مند است و ما بسیار خورستندیم که توانسته‌ایم این مناسبات فرهنگی و علمی را بار دیگر زنده کنیم.

۹۰. افتتاح دوره آموزش زبان فارسی در دبیرستان تعلیم و تربیت پکن
 نخستین دوره آموزش زبان و ادبیات فارسی در روز (۷۸/۹/۱۳) در آموزشگاه زبان فارسی وابسته به دبیرستان تعلیم و تربیت پکن افتتاح شد. در این دوره ۲۵ دانشجو برای مدت دوسال همه روزه به مدت ۵ ساعت زبان و ادبیات فارسی فرا می‌گیرند. این دوره براساس توافقی که میان رایزنی فرهنگی ایران در چین با مدیریت دبیرستان مذکور به عمل آمد، برگزار می‌شود.

مدت چهل سال است که در دانشگاه پکن، کرسی زبان و ادبیات فارسی وجود دارد و از دو سال قبل نیز در دانشگاه بین‌المللی شانگهای مشابه این کرسی تشکیل شد، اما این نخستین بار است که در یک آموزشگاه وابسته به این دبیرستان، زبان و ادبیات فارسی به طور رسمی تدریس می‌شود و به طور آزاد دانشجو می‌پذیرد. متفاوتی برای این دوره بخصوص در میان جوانان مسلمان چینی بسیار زیاد بود اما در

حال حاضر به علت محدود بودن امکانات، تنها ۲۰ دانشجو پذیرفته شده‌اند.

۹۱. مراسم بزرگداشت زنده یاد دکتر غلامحسین یوسفی در مشهد
مراسم بزرگداشت زنده یاد دکتر غلامحسین یوسفی به مناسب نهمین سال درگذشت وی، در دانشگاه
فردوسی روز یکشنبه (۷/۹/۱۴) در مشهد با حضور ۳۰۰ تن از استادان دانشگاه‌های تهران و مشهد در
محل دانشکده ادبیات دانشگاه فردوسی برگزار شد.

دکتر سید جعفر شهیدی استاد دانشگاه تهران در این مراسم گفت: قریب به نیم قرن فرهنگ و ادب ایران
از منبع فیض وجود استاد یوسفی بهره می‌برد و تنوع و گستردگی آثار این استاد اعم از تألیف و ترجمه و
تصحیح چنان است که آشنایی با آنها نیازمند ده‌ها مقاله و رساله خواهد بود.

۹۲. مراسم بزرگداشت مرحوم دکتر محمد حسن لطفی در اجمن آثار و مفاخر فرهنگی
مراسم بزرگداشت دکتر محمد حسن لطفی، از متربمان بر جسته کشور روز یکشنبه (۷/۹/۴) با حضور
جمعی از اندیشمندان و صاحبنظران در اجمن آثار و مفاخر فرهنگی برگزار شد و ضمن آن آقایان دکتر
مهدی محقق رئیس انجمن آثار و مفاخر فرهنگی و دکتر فولادوند و دکتر رضا داوری درباره خدمات علمی
مرحوم دکتر محمد حسن لطفی سخنرانی کردند.

دکتر لطفی در سال ۱۲۹۸ در تبریز به دنیا آمد و بعد از گذراندن مدرسه ابتدایی و متوسطه در سال
۱۳۱۷ وارد دانشکده حقوق دانشگاه تهران شد و بعد از پایان دوره دانشکده، تحصیلات خود را در آلمان
ادامه داد و موفق به اخذ درجه دکتری در حقوق جزا شد و چند سال در دانشگاه‌های آن کشور به عنوان
دستیار استاد زبان فارسی فعالیت کرد.

وی تعدادی از آثار مهم سقراط و ارسسطو و افلاطون را به فارسی ترجمه کرد که زندگی و آثار افلاطون،
دوره آثار افلاطون و سقراط، آغاز و انجام تاریخی، آگوستین، فلوبطین و دوره آثار فلوبطین از آن جمله‌اند.

۹۳. روابط فرهنگی ایران و فرانسه از نگاه یک استاد دانشگاه تولوز
لوسین مندوی، استاد علوم سیاسی دانشگاه تولوز فرانسه و مسؤول کنفرانس‌های بین‌المللی مؤسسه علوم
سیاسی تولوز در پانزدهم آذرماه با اشاره به قدمت آشنایی فرانسویان با ایران و جاذبه‌هایی که سرزمین ما
برای اندیشمندان فرانسوی در چند سده اخیر داشته است، گفت با استناد به برخی از متون تاریخی، برخی
از متفکران صاحب نام فرانسوی و اندیشه‌مندان این کشور شیفتۀ ایران بوده‌اند و در مناسبات‌های مختلف به
ذکر علاقه خود به ایران پرداخته‌اند.

این استاد فرانسوی به شناخته شده بودن اهمیت زبان فارسی در نزد فرانسویان اشاره کرده می‌گوید:
یکی از فرهنگ‌های لغت قدیمی فرانسوی در قرن هیجدهم میلادی، فرهنگی است که به وسیله «بی بی
بای» تألیف شده است. در بخشی از چاپ پنجم این فرهنگ تاریخی و انتقادی، که در سال ۱۷۳۴ (۱۱۴۷ق)
 منتشر شده درباره یکی از اندیشه‌مندان فرانسوی به نام «زاک گویی» چنین آمده است: «اک گویی

خواستار تألیف مجموعه‌ای درباره کتاب‌های پارسی موجود در اروپا بود، او همچنین گویش‌های مختلف زبان فارسی را مدنظر داشت و حتی در تلاش برای یافتن کامل ترین گویش زبان فارسی بود که فرمانروایان این سرزمین به ترویج آن اهتمام داشتند. هیچ‌گاه دیده نشده است که یونانیان و رومیان و دیگر ملل جهان در اهتمام به حفظ زبان خود، چنان که زمامداران ایران کوشیده‌اند کوشنا باشند. حتی یک آکادمی نیز که کاردینال ریشلیو (در فرانسه) بنیانگذار آن بود توانست با مجمعی که از فرهنگ‌هانگان پارسی در این سرزمین برای حراست از زبانشان تشکیل شده بود، برابری کند.

۹۴. کنگره ابوسعید ابوالخیر در ترکمنستان

گروهی از محققان و اندیشه‌مندان دانشگاهی ایران عصر روز دوشنبه (۷۸/۹/۱۵) برای شرکت در کنگره بزرگداشت ابوسعید ابوالخیر وارد عشق‌آباد شدند و مورد استقبال شخصیت‌های فرهنگی و ادبی و دانشگاهی ترکمنستان قرار گرفتند. دکتر مهدی محقق رئیس انجمن آثار و مفاخر فرهنگی ایران، الهی قمشه‌ای، پورنامداریان، غلامعلی آربا، علوی مقدم، غلامحسین زاده، سیدحسین فاطمی، ایرانزاده و خانم دکتر مهدخت پورخالقی از ایران در این کنگره شرکت کردند. این کنگره سه روزه در چارچوب تفاہمنامه فرهنگی دو کشور که توسط وزیران فرهنگ ایران و ترکمنستان به امضا رسیده و همچنین با همکاری دانشگاه مختومقلی عشق‌آباد و رایزنی فرهنگی ایران در ترکمنستان برگزار شد.

کنفرانس با پیام صفر مراد نیازاف رئیس جمهوری ترکمنستان در محل دانشگاه مختومقلی عشق‌آباد آغاز به کار کرد. در کنگره علاوه بر اندیشه‌مندانی از ایران و ترکمنستان، شخصیت‌های فرهنگی و علمی و کارشناسان خارجی مقیم ترکمنستان نیز حضور داشتند. برای این کنگره، مجموعه مقالات به سه زبان روسی و ترکمنی و فارسی شامل ۱۵ مقاله از محققان ایران و ترکمنستان و ترجمه روسی اثر آن سوی حرف و صوت گزیده اسرا را توحید با تعلیق و تصحیح دکتر شفیعی کدکنی برای توزیع انتشار یافته است. از دیگر انتشارات مربوط به این کنگره کتاب شخصیت و آثار و زندگانی ابوسعید به سه زبان ترکمنی و فارسی و روسی، اثر دیگری درباره شخصیت ابوسعید از احمد خالملاراد محقق ترکمن و همچنین مجموعه «حکایات شیرین» گزیده‌ای از حکایات منتسب به ابوسعید است.

ابوسعید ابوالخیر عارف و ادیب و دانشمند نامی قرون چهارم و پنجم هجری است و مزار و بقعه وی که در دوره شاهان سلجوqi احداث شده در ۲۱۶ کیلومتری شرق عشق‌آباد در محلی موسوم به «مهنه» واقع است و به عنوان یک مکان مقدس از احترام خاصی در بین مسلمانان منطقه برخوردار است و در ترکمنستان وی را به نام «منه بابا» می‌شناسند.

۹۵. گشایش مرکز رایزنی فرهنگی جمهوری اسلامی ایران در مسکو

مرکز رایزنی فرهنگی جمهوری اسلامی ایران در مسکو روز (۷۸/۹/۱۶) با حضور دکتر کمال خرازی وزیر امور خارجه گشایش یافت. وی پیش از ترک مسکو با حضور در مرکز رایزنی فرهنگی جمهوری اسلامی ایران از بخش‌های مختلف این مرکز دیدن کرد. کتابخانه این مرکز هفت هزار نسخه کتاب دارد.

در مراسم گشایش رایزنی فرهنگی جمهوری اسلامی ایران در مسکو جمع زیادی از علاقهمندان به فرهنگ و ادب ایران از جمله رئیس انجمن دوستی ایران و روسیه و ایران‌شناسان و استادان و دانشجویان زبان فارسی دانشگاه‌های مسکو حضور داشتند.

۹۶. جلال طالباني خواستار همکاري منطقه‌اي در زمينه‌های مختلف با ايران شد.
رهبر اتحاديه میهنی کرستان عراق خواستار همکاري‌های منطقه‌اي در زمينه‌های بازرگانی و فرهنگی و روزشی با جمهوری اسلامی ایران از طريق استان کرستان شد. جلال طالباني روز پنج شنبه (۷۸/۹/۱۸) در ديدار با استاندار کرستان گفت: کردهای عراق در زمينه مسائل فرهنگی پيوند ديرينه و عميق با ملت ايران دارند و ما تلاش می‌کنیم که اين روابط توسعه يابند.

وی از وود زبان و ادبیات کرده شدیداً تحت تأثیر ادبیات فارسی است و برای تحکیم این پیوند، ایجاد مرکز فرهنگی جمهوری اسلامی ایران در سليمانیه ضروري به نظر می‌رسد.
طالباني گفت: دانشکده زبان و ادبیات فارسی در سال جاري در دانشگاه سليمانیه ایجاد می‌شود و برای راهاندازی آن نيازمند همکاري ایران در زمينه تبادل استاد و دانشجو هستيم.

۹۷. ديدگاه استادان تركمن دربارهٔ تبادل همايش ابوسعيد
در عشق آباد، برای گراميداشت مقام والاي عرفانی و ادبی و علمي ابوسعيد ابوالخير عارف نامي قرن پنجم قمری همايش با شركت محققان ايراني و تركمنستانی برگزار شد که از سوي محافق علمي و دانشگاهي اين كشور مهم و پريار ارزياي شده است. محققان دو كشور با ۱۵ مقاله علمي درباره شخصيت و زندگاني و عرفان و ادبیات و دیگر زوایای اخلاقی و روحی اين بزرگمرد به بحث و تبادل نظر پرداختند.
گانديم فريانف، استاد زبان فارسی دانشکده دولت محمدآزادي عشق آباد ابوسعيد را يك شخصيت جهاني و خورشيد تابان ادبیات و عرفان ايران و تركمنستان ناميده.

آتا ساريف، رئيس کرسی زبان‌های عربی و تركی و فارسی دانشگاه مختومقلی برگزاری همايش علمي ابوسعيد با حضور فعال و سطح بالاي علمي محققان ايراني را گام اول در جهت احیای ثروت‌های معنوی تاریخ و فرهنگ منطقه دانست و گفت: اين همايش‌ها علاوه بر جنبه علمي، حسن تفاهم ميان دو كشور را نيز افزایش می‌دهند و ثابت می‌کنند که اساس فرهنگ دو كشور دارای يك ريشه واحد تاریخي است.

۹۸. نویسندهان عرب اطلاعی از ادبیات انقلاب اسلامی ایران ندارند
روزنامه البعث، ارگان حزب حاکم بر سوریه، روز پنج شنبه (۷۸/۹/۲۵) نوشته: نویسندهان عرب هیچ اطلاعی از ادبیات انقلاب اسلامی ایران ندارند و پس از گذشت ۲۰ سال تاکنون هیچ داستانی از فارسی به عربی ترجمه نشده است.

به نوشته اين روزنامه، برای ترجمه آثار ادبی و داستانی از زبان فارسی به عربی، باید گام‌های عملی برداشته شود، زيرا که پس از گذشت ۲۰ سال از پیروزی انقلاب اسلامی هنوز يك داستان و رمان از ادبیات

معاصر ایران به عربی ترجمه نشده است و هنوز نویسنده‌گان معاصر عرب و ایرانی از آثار یکدیگر اطلاعی ندارند و حال آن که ادبیات ایران اسلامی دارای آثار ارزشمند و مهمی است که باید در جهان عرب منتشر شوند و به دست خوانندگان و ناقدان عرب برستد.

۹۹. یک پژوهشگر فرانسوی: رمان و داستان کوتاه، رشد چشمگیری پس از انقلاب اسلامی داشته است

دکتر کریستف بالایی پژوهشگر فرانسوی، استاد دانشگاه «نانتر» پاریس و رئیس انجمن ایران‌شناسی فرانسه در تهران روز (۷۸/۹/۲۷) گفت: ادبیات فارسی پس از انقلاب اسلامی ایران با تمام دوران پیش از انقلاب برابری می‌کند و در زمینه رمان و داستان کوتاه، رشد چشمگیری داشته است. وی با اشاره به این که تاکنون ادبیات معاصر ایران کمتر مورد بررسی قرار گرفته و به طور طبیعی در غرب هم کمتر شناخته شده است، تأکید کرد که به دلیل بکر بودن موضوع و علاقه شخصی خود به ادبیات معاصر ایران تصمیم گرفته است که پژوهشی در این زمینه انجام دهد.

۱۰۰. چاپ گلستان سعدی با خط بربیل در تاجیکستان

روز (۷۸/۹/۲۹) در دوشنبه اعلام شد که کتاب گلستان سعدی با کمک مالی سفارت جمهوری اسلامی ایران در تاجیکستان به خط بربیل برای استفاده تایپیابان تاجیک برای نخستین بار و با همکاری انجمن تایپیابان ناحیه حصار تاجیکستان منتشر شده است.

۱۰۱. نمایشگاه کتاب در مجتمع مدارس ایرانیان در کویت

نمایشگاه و فروشگاه دائمی کتاب روز جمعه (۷۸/۱۰/۳) در مجتمع مدارس جمهوری اسلامی ایران در کویت گشایش یافت. این نمایشگاه با هزار و دویست عنوان و سیزده هزار جلد کتاب مذهبی و علمی و فرهنگی و هنری و کمک درسی و کودکان و نوجوانان به زبان‌های فارسی و عربی و انگلیسی در مرحله اول راهاندازی شده است.

مدارس ابتدایی، راهنمایی و دبیرستان‌های دخترانه و پسرانه جمهوری اسلامی ایران در کویت با نزدیک به سه هزار دانش‌آموز از بزرگترین مجموعه‌های آموزشی ایرانیان در خارج از کشور محسوب می‌شوند.

۱۰۲. دیدار سفیر ایران از مراکز آموزشی و مطبوعاتی لبنان

مسائل علمی و فرهنگی ایران و لبنان در دیدار روز سه‌شنبه (۷۸/۱۰/۷) سفیر ایران در بیروت با رئیس دانشگاه لبنان، بررسی شدند. آقای محمدعلی سبعانی پس از آن که از بخش‌های مختلف دانشگاه لبنان در بیروت دیدن کرد با آقای اسعد دیاب، رئیس این دانشگاه دیدار و از وی برای سفر به جمهوری اسلامی ایران دعوت کرد که مورد پذیرش و استقبال قرار گرفت.

آقای سیجانی همچنین در مؤسسه مطبوعاتی «السفربر» در دیدار با آقای «طلال سلمان» مدیر مسؤول و سردبیر اعضاي هیأت تحریریه این روزنامه، درباره آخرین تحولات منطقه، اوضاع جنوب لبنان و جو رسانه‌ای حاکم بر این کشور تبادل نظر کرد.

۱۰۳. برگزاری همایش قرآن و مسیحیت

همزمان با آغاز سال نو میلادی همایش قرآن و مسیحیت در تهران برگزار شد. در این همایش که عصر روز شنبه (۱۰/۱۵/۷۸) با حضور جمیع از مسؤولان فرهنگی ایران و دانشگاهیان برگزار شد، سخنرانان درباره جنبش‌های دینی اسلام و مسیحیت در هزاره دوم و دریافت مسلمانان و بویژه متون مقدس و قرآن مجید در باب تعالیم حضرت عیسی (ع) شخصیت و زندگی وی و بازتاب آن در ادب فارسی سخنرانی کردند.

۱۰۴. سمینار ادبیات فارسی در جمهوری آذربایجان

یک استاد دانشگاه اسلامی باکو از زبان فارسی به عنوان عامل گسترش روابط دو کشور جمهوری آذربایجان و جمهوری اسلامی ایران یاد کرد. خانم احمد او اکه روز (۱۹/۱۹/۷۸) در دومین «سمینار بررسی زبان و ادبیات فارسی» در باکو سخن می‌گفت، از مسؤولان فرهنگی ایران خواست که به اشاعه هرچه بیشتر آن در جمهوری آذربایجان کمک کنند.

نماینده مقام معظم رهبری و رایزن فرهنگی ایران در باکو نیز در این سمینار از زبان فارسی به عنوان زبان مشترک و تاریخی دو کشور یاد کرد و گفت باید تلاش کنیم تا این عامل مشترک همواره میان دو کشور پلی برای گسترش روابط حسنے باشد. وی گفت: شاعران بزرگی همچون نظامی، فضولی و شهریار با وجود تسلط به زبان ترکی آذربایجان به علت شیوه‌ای و بلاغت زبان فارسی بیشتر اشعارشان را به زبان فارسی سروده‌اند. سفیر جمهوری اسلامی ایران در باکو هم گفت اشاعه زبان و ادبیات فارسی در جمهوری آذربایجان به تحکیم روابط و دوستی دو کشور می‌انجامد.

۱۰۵. برگزاری دوره آموزش زبان و ادبیات فارسی در رم

یک دوره کلاس‌های آموزش زبان و ادبیات فارسی در محل رایزنی فرهنگی جمهوری اسلامی ایران در رم، پایتخت ایتالیا آغاز شد. این دوره که به مدت سه ماه ارائه می‌شود و شماری از علاقه‌مندان و دانشجویان ایتالیایی و فرزندان ایرانیان مقیم این کشور در آن شرکت دارند، نخستین دوره آموزش زبان و ادبیات فارسی در ایتالیا محسوب می‌شود که از سوی رایزنی فرهنگی جمهوری اسلامی ایران در رم برگزار می‌گردد.

۱۰۶. دیدار وزیر امور خارجه ایران از آرامگاه مولانا در قونیه

دکتر کمال خرازی، وزیر امور خارجه ایران روز سه‌شنبه (۲۹/۱۰/۷۸) در پایان گفت و گوهای رسمی با مقام‌های ترکیه، وارد شهر مذهبی و تاریخی قونیه شد و از آرامگاه و موزه مولانا جلال الدین رومی، شاعر و عارف نامی و نیز آرامگاه شمس تبریزی دیدن کرد و این مجموعه فرهنگی و باستانی را نشانه‌ای ارزشمند

بودن تاریخ کهن فارسی دانست.

وی ابراز امیدواری کرد که با توسعه هرچه بیشتر روابط دوجانبه ترکیه و ایران زمینه برای بازدید ایرانیان از آثار کهن و فرهنگ ایرانی در ترکیه بیش از پیش فراهم شود. قونیه شهر مذهبی و تاریخی ترکیه در ۲۵۰ کیلومتری جنوب آنکارا واقع است و به لحاظ قدمت تاریخی، آثار اسلامی و مساجد باشکوه مورد توجه مسلمانان جهان به ویژه ایرانیان است. وجود مقبره مولانا جلال الدین رومی عارف و شاعر نامدار در این شهر، به اهمیت قونیه در نزد اهل ادب و عرفان افزوده است.

پژوهش و تصحیح

به اطلاع خوانندگان گرامی می‌رسد که در صفحه ۲۲۲ شماره دوم از سال چهارم دو اشتباه رخ داده است که ضمن پژوهش به صورت زیر تصحیح می‌شند:

۱. آقای ناصر جواهرپور در سیزده سال پیش به علت کسالت ناشی از آلوگی هوا به کرج رفت و در محله باغستان اقامت گزید.
۲. وی "خط ناخنی" را در محضر مرحوم میرزا ولی "کیمیا قلم" آموخته است.

نامه پارسی

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی